

17
(1439)-son
29-may
2020

Xabar

ERURSEN SHOHI, AGAR OGOHSEN SEN
AGAR OGOHSEN SEN, SHOHSSEN SEN

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI NASHRI

1992-yil martdan chiqa boshlagan www.xabar.uz

УШБУ СОНДА:

СЕРҚИРРА ВА ИСТИҚБОЛЛИ СОҲА

Андижон шаҳрида Digital City
номли технопарк очилди **3-бет**

МУҲИМ

1 июндан
нималар ўзгаради? **5-бет**

ТЕХНОПАРКИ

В каждом регионе появятся
молодежные технопарки **6-бет**

1 ИЮН — ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

Бола ҳуқуқлари давлат ва
қонун ҳимоясида **8-бет**

АХЛОҚ, АДАБ, ОДАМ

Томас Эдисоннинг онаси ёни
кучли оналарнинг болалари
9-бет

ПАНДЕМИЯ

Энг бой америкаликлар
янада бойиб кетишди **12-бет**

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Avast антивирусини
компютердан буткул
ўчиришнинг энг ишончли йўли
16-бет

ИНТЕРНЕТ

Жорий йил якунига
қадар барча
мактабгача таълим ва
соғлиқни сақлаш
объектлари **тўлиқ**
интернет хизмати
билан таъминланади.

Халқ таълими
тизимига қарашли
230та объект 2021
йилда тўлиқ интернет
хизматига уланади.

АЛОҚАЧИДАН ЎТА КУЧЛИ МАСЪУЛИЯТ ВА ТАЖРИБА ТАЛАБ ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Андижон вилояти ва туманлари ҳокимлари, иқтисодиёт тармоқлари раҳбарлари иштирокида йиғилиш ўтказиб, шундай деган эди:
— Статистлар берган рақамлар билан шу пайтгача тўғри йўналиш қилиб бўлмади, халқимиз манфаат кўрмади. Таклифлар туманлардан, одамларнинг ўзидан чиқиши керак. Вазирлар, раҳбарлар кабинетда эмас, худудларда, узоқ кишлоқларда ишлаши зарур. Шундай оғир шароитда фидойи бўлмаган раҳбар — хиёнатчи. Шу халқ учун ойлик олиб юрибсизлар.

✓ ХАЙР, МАКТАБ!

Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги IT-мактабда онлайн шаклда сўнги кўнғироқ бўлиб ўтди

25 май куни Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги ахборот-коммуникация технологияларини чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаштирилган мактабда онлайн шаклда сўнги кўнғироқ ўтказилди.

Жорий йилда мактабнинг 106 нафар битирувчиси мустақил ҳаёт сари илк қадамни ташладилар. Мактаб директори Ҳилола Умарова таъкидлаганидек, бу йил сўнги кўнғироқ аъъанавий равишда ўтказилмаса ҳам, ўзига хос ёрқин хотираларга бой бўлди.

Мактаб ўқитувчилари ва маъмурияти 2019-2020 ўқув йили битирувчиларини табриклаб, уларга келгусида ўз гога ва режаларини амалга оширишларида улкан муваффақиятлар тилашди.

Тадбир доирасида битирувчиларнинг мураббийларига фахрий ёрликлар топширилди. Битирувчиларга эътиборга лойиқ муҳим ҳаётий маслаҳатлар берилди.

Таъкидлаш жоизки, Муҳаммад ал-Хоразмий мактаби қошида битирувчилар учун акселератор сифатида ёрдам берадиган IT-кариера маркази ишга туширилмоқда. Мактаб келгусида ўз битирувчиларига кўмак кўрсатади, стажировкадан ўтишда ва етакчи IT-компанияларида ишлашга ёрдам беради.

2 | ХАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИ

Jumadan
umagacha

АЛОҚАЧИДАН ЎТА КУЧЛИ МАСЪУЛИЯТ ВА ТАЖРИБА ТАЛАБ ҚИЛИНАДИ

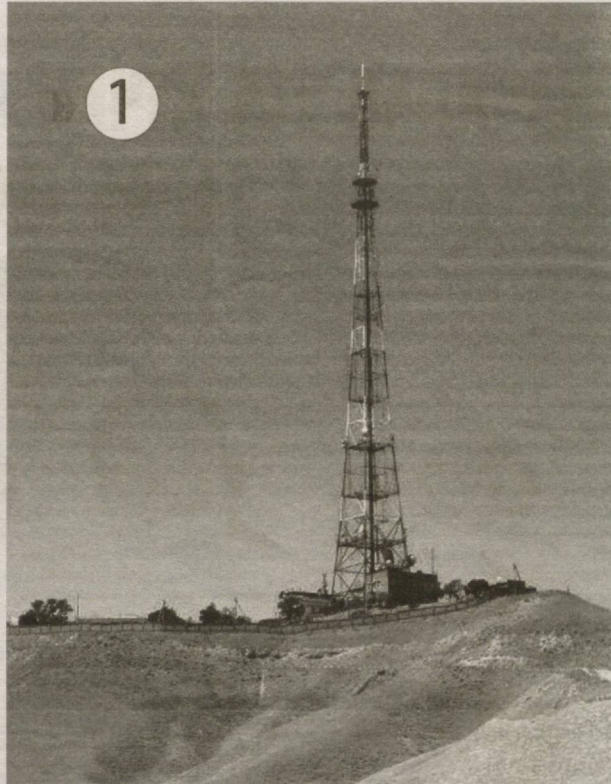
➤ **Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 23 май кuni Ўзбекистон халқига Рамазон ҳайити муносабати билан байрам табриги йўллади.**

➤ Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев 25 май кuni транспорт соҳасининг барқарор ишлашини таъминлаш ва изчил ривожлантириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди. Транспорт вазирлигига "Uzbekistan Airways" ва "Uzbekistan Airports" акциядорлик жамиятларини пандемия таъсиридан олиб чиқиш бўйича бизнес модел ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди. Европа-Хитой йўналишида юк ташиш бозорига кириш орқали қўшимча даромад олиш, жорий ва инвестициявий харажатларни оптималлаштириш бўйича топшириқлар берилди. Рақобатни кучайтириш учун фуқаро авиацияси бозорига янги ташувчиларни жалб қилиш, "Uzbekistan Airways"ни нуфузли хорижий компания бошқарувига бериш масаласи қўриб чиқилди. Аэропортларни модернизация қилиш, Андижон, Бухоро, Урганч ва Қарши халқаро аэропортларини давлат-хусусий шерикликка бериш бўйича тендер эълон қилиниши белгиланди.

➤ **Ўзбекистон Республикаси Президенти раислигида 26 май кuni инвестиция масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди. Йиғилиш аввалида мамлакатимизда коронавирус пандемиясига қарши кураш борасида амалга оширилган ишлар ҳақида сўз юритилди. Сўнгра Инвестиция дастурининг жорий йил дастлабки тўрт ойидаги ижроси таҳлил қилиниб, прогноз кўрсаткичларини сўзсиз бажариш, жумладан, йирик ишлаб чиқариш қувватлари, ижтимоий ва инфратузилма объектларини фойдаланишга топшириш чора-тадбирлари муҳокама этилди.**

➤ **Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 май кuni туризм ва давлат активларини хусусийлаштириш соҳаларидаги лойиҳалар тақдимоти билан танишди. Давлатимиз раҳбарига "Uzbekistan. Safe travel guaranteed" ("Ўзбекистон. Хавфсиз саёҳат кафолатланган") бренди остида туристлар учун санитария-эпидемиологик хавфсизлик тизими лойиҳаси тақдимот қилинди. Шунингдек, мамлакатимизда ички туризмни тиклаш ва ривожлантириш борасидаги режалар билан танишилди. Президентимиз биринчи босқичда "яшил" ҳудудлар ўртасида ички туризмга рухсат бериш зарурлигини таъкидлади. Иккинчи босқичда коронавирус касаллиги жиловланган давлатлар рўйхатини шакллантириб, улар билан туризм алоқаларини босқичма-босқич тиклаш кераклиги айтилди.**

➤ **Матбуотда Ўзбекистон Республикаси Президенти имзолаган "Меҳр-саховат" кўрак нишонини таъсис этиш тўғрисида"ги ҳамда "Маданият ва санъат соҳасининг жамият ҳаётидаги ўрни ва таъсирини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонлар ва "Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарор эълон қилинди.**

1

ТАЙИНЛОВ

Олимжон УМАРОВ Бош вазирнинг маслаҳатчиси этиб тайинланди

Олимжон Умаров Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг маслаҳатчиси — IT-технологиялар, телекоммуникациялар ва инновацион фаолиятни ривожлантириш масалалари департаменти бошлиги лавозимига тайинланди.

Тайинловга қадар у 2017 йилнинг ёзидан буён Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирининг биринчи ўринбосари лавозимида ишлаб келаётган эди.

ОЛИЙ ТАЪЛИМДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ИНҲА УНИВЕРСИТЕТИДА РАУМЕ ТЎЛОВИ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

Абитуриент ва талабаларга қулайлик яратиш мақсадида Тошкент шаҳридаги ИНҲА университети эндиликда Рауме хизматининг мобил иловасида мавжуд. Керакли тўловни тўлаш - фойдаланувчи шартнома тўлови ёки имтиҳон учун тўловнинг "Таълим" тоифасига кириб, университет иловасини танлаш керак.

Бўлимда университетнинг иккита белгиси мавжуд: оқ ранг - талабалар учун (шартнома тўловини тўлаш учун), кўк ранг - абитуриентлар учун (кириш имтиҳони учун тўлов тўлаш).

Ўқиш учун тўловни амалга ошираётганда, талаба IUT ID кодини киритиши керак. Тизим шартларига кўра, ҳар бир тўлов миқдори 6 миллион сўмдан ошмаслиги лозим. Кириш имтиҳон тўловини тўлаш учун абитуриент ID кодини киритиш керак. Тўловларни амалга оширишда ҳаттоликка йўл қўймаслик учун 200 минг сўм миқдорда чеклов ўрнатилди (имтиҳон учун тўлов миқдори).

Эслатиб ўтамиз, абитуриентлар, имтиҳон тўловини университетнинг расмий веб-сайти admission.inha.uz орқали тўлашлари мумкин.

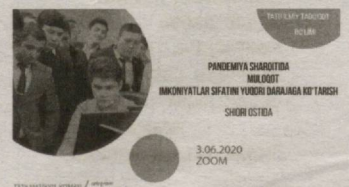
СТАРТАП ЛОЙИҲАЛАРИ БЎЙИЧА ОНЛАЙН ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Бош Прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти ҳамда Республика Олий таълим кенгашининг 2020 йил 3 мартдаги "Республика олий таълим муассасаларида талаба-ёшларнинг стартап-лоийҳалари танловини ташкил этиш тўғрисида"ги қўшма қарори ижросини таъминлаш мақсадида Мухаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети "Пандемия шароитида онлайн мулоқот имкониятлар сифатини юқори даражага кўтариш" шиори остида стартап-лоийҳалари танловини эълон қилади.

Танлов онлайн кўринишида 2020 йил 3 июн кuni 11:00да ZOOM платформаси орқали амалга оширилади.

Танловда университетнинг бакалавр ва магистрлари иштирок этишлари мумкин.

ТАТУ матбуот хизмати

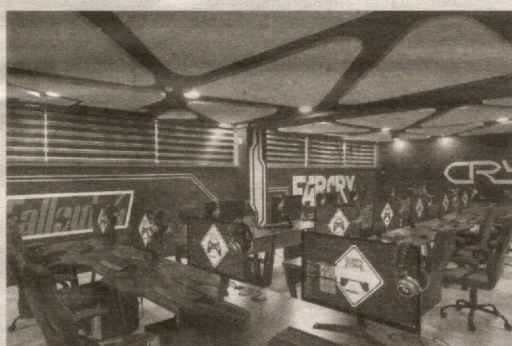

СЕРҚИРРА ВА ИСТИҚБОЛЛИ СОҲА

Андижон шаҳрида Digital City номли технопарк очилди

Яқиндагина 5,6 гектар майдонда қуриб битказилган ушбу мажмуа ахборот технологиялари ва инновацион лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш, дастурий маҳсулотлар экспортини йўлга қўйишга қаратилган. Ҳозирда бу ерга туманлардан 328 мутахассис жалб этилган.

Президент Шавкат Мирзиёев Андижон вилоятига сафари чоғида мажмуа фаолияти билан та-нишиб, ёшлар билан суҳбатда уларни доимий ўрганиш, изланишга чорлади.

– Жуда тўғри йўлни танлагансизлар. Бу – серқирра ва истиқболли соҳа. Сизлар бошқалардан 10-15 йил олдин юришларингиз керак. Энг долзарб йўналишлар бўйича дастурий маҳсулотлар яратиб, халқимизга ва хорижликларга қулай хизматлар кўрсатиб, ҳам оилангизга, ҳам жамиятимизга наф келтиришингиз мумкин, – деди Президент.

Технопаркда маҳаллий ёшлар, тadbиркорлар, янги хунар ўрганиш истагида бўлган фуқаролар учун кенг қулайликлар яратилган. Жумладан, коворкинг маркази, дата-центр, конференц-зал, кутубхона, инновацион лаборатория ва ўқув хоналари, бизнес инкубатор, медиа марказ, киберспорт хонаси ташкил этилган.

Туманларда ахборот технологиялари бўйича бошланғич ўқув курслари бўлади. Улардан танлаб олинган ёшлар Digital Cityда интенсив равишда инглиз тилига ўқитилиб, IT-хизматлар кўрсатишга тайёрланади. Технопаркдаги 76 нафар тингловчига мўлжалланган залда йил мобайнида 2 мингдан ортиқ кишини ўқитиш мумкин.

Мажмуада ётоқхона ва ошхона ташкил этиб, шароитларни янада яхшилаш, бундай технопаркларни мамлакатимизнинг бошқа

худудларида ҳам очиш бўйича кўрсатмалар берилди.

Шу ерда ёшлар бандлигини таъминлаш, мактаб битирувчиларини фриланс бозорига тайёрлаш борасидаги ишлар юзасидан ахборот берилди.

Давлатимиз раҳбари олий ўқув юртига киролмаган ёшлар билан манзилли ишлаш, уларнинг қизиқиш ва лаёқатини ўрганиб, касбга йўналтириш бўйича топшириқлар берди.

Истиқболда

Берилган топшириқларни амалга ошириш натижасида 2022 йил якунига қадар қуйидаги кўрсаткичларга эришиш кўзда тутилган:

- 1000дан ортиқ янги иш ўринлари яратилади ҳамда масофадан IT-хизматларини кўрсатувчи 120та фрилансер пайдо бўлади;

- рақамли технологиялар ва дастурлаш асослари бўйича 40 мингдан ортиқ талаба ва ёшлар ўқитилади;

- 50та IT-йўналишида молия технологиялари, қишлоқ хўжалиги, электрон тижорат, машинасозлик соҳаларига йўналтирилган стартап-лойиҳалар амалга оширилади;

- 500дан ортиқ ёшлар билан дастурлаш, робототехника, 3D архитектура, киберспорт йўналишида амалиёт ўтилади;

- 1,5 мингдан ортиқ давлат ташкилотлари ходимлари ахборот технологиялари соҳасида малакаларини оширади.

IT-соҳасида дастурий маҳсулот ишлаб чиқувчи корхоналар томонидан:

Андижон вилоятининг қишлоқ ва сув хўжалиги, таълим, соғлиқни сақлаш, банк ҳамда бошқа соҳаларда рақамли технологияларни жорий этиш орқали ҳамда Ҳиндистон (STPI), Беларус (PVT), Россия (Сколково) давлатларининг технопарклари ҳамда АҚШдаги IT-Парк ваколатхонаси билан яқин ҳамкорлик ўрнатган ҳолда 2022 йилда умумий хизматлар ҳажми 50 миллиард сўмга етказилади.

Таъкидланишича, ахборот технологиялари ва инновацион лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш, дастурий маҳсулотлар экспортини йўлга қўйиш мақсадида ташкил этилган Digital City моҳиятига кўра, Тошкентдаги IT-Паркдан сўнг иккинчи, вилоятлар миқёсида эса биринчи лойиҳадир.

АБИТУРИЕНТ-2020

АМИТИ УНИВЕРСИТЕТИДА 2020/2021

ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН АРИЗАЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Тошкент шаҳридаги Амити Университети – турли хил йўналишлардаги бакалавр ва магистратура дастурларини таклиф этади.

Университет Тошкент шаҳрида 2019 йилда ташкил этилган бўлиб, “Amity Education Group” дунёга машҳур ўқув гуруҳи таркибига киради. Шунингдек, унинг таркибига АҚШ, Буюк Британия, БАА, Нидерландия, Сингапур, Хитой, Жанубий Африка, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатлардаги кампуслардаги 6000 дан ортиқ профессор-ўқитувчилар ва 175000дан ортиқ талабалар киради.

Amity Education Group – университетлари халқаро QS ва THE рейтингларига кўра дунёдаги энг яхши университетларининг 3% сафида туради. Шунингдек, АҚШ ҳамда Буюк Британияда минтақавий АККРЕДИТАЦИЯдан ўтган Осиёдаги ягона олий ўқув юртидир.

Университетда ахборот технологиялари, компютер муҳандислиги, иқтисодиёт, туризм менежменти ва бизнес бошқаруви соҳасидаги халқаро даражадаги мутахассислар тайёрланади.

Университетнинг бошқа олий таълим муассасаларидан афзалликлари сифатида дунёдаги етакчи университетлар би-

лан илмий тадқиқотлар бўйича ҳамкорлик, замонавий инфратузилма, университетнинг глобал битирувчилар тармоғига кириш ва иш билан таъминлашга қўмақлашиш кабиларни киритиш мумкин. Шу билан бир қаторда 17 халқаро кампусдан бирида чет элда ўқиш ва стипендиялар ва юқори технологияли лабораторияларда тадқиқотлар ўтказиш имконияти мавжуд.

Тошкент шаҳридаги Амити Университетида сиз нафақат нуфузли маълумотга эга бўласиз, балки халқаро илмий ҳамжамиятнинг бир қисмига айланасиз.

Эслайтиб ўтамыз, янги 2020/2021 йил

учун ҳужжатлар қабул қилиш бошланган ва бугунги кунга қадар 2 000дан ортиқ аризалар топширилган.

Ҳужжатларни топшириш жараёни онлайн режимда амалга оширилади, тўлиқ маълумотни: [http://amity.uz/ Application.aspx](http://amity.uz/Application.aspx) ҳаволаси орқали олиш мумкин.

Ҳозирги қийин вазиятда “IELTS” имтиҳонини топшириш имконига эга бўлмаган абитуриентлар учун IELTS indicator (online test) ҳужжатини топшириш имконияти берилади ва фақат Foundation учун IELTS сертификати тақдим этиш мажбурий эмас.

ВАТАНГА ДАХЛДОРЛИК ҲИССИ

Шаҳар ва туман телекоммуникациялар боғламалари таркибига кирувчи линия-кабел иншоотлари гуруҳларида иш олиб бораётган электромонтёрлар зиммасида алоҳида масъулият бор.

Бухоро туманининг Деча қишлоғида истиқомат қилувчи Бахроновлар хонадонини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Раҳматли Ислон ота ҳам, Адолат ая ҳам бир-бирини оқил, меҳнатсевар 10 нафар фарзандни эл-юрт қорига ярайдиган, ҳалол, фидойи кишилар қилиб тарбиялаган жаннати инсонлар эдилар. Айниқса, оиланинг ўртанча ўғли Салоҳитдиннинг ўз мақсадига эришиш йўлидаги интилувчанлиги угайрат-шижоати бошқача эди.

Мана С.Бахроновнинг алоқа соҳасидаги фаолиятига ҳам роҳпа-роса 37 йил бўлди... Даставвал Бухоро шаҳарлараро телефон станцияси шаҳар телефон тармоғи цехининг 3-даражали электромонтёри сифатида иш бошлаган Салоҳитдин акадан унинг илк устози ким эканлигини сўраганимизда, 1980-йиллардаги алоқа соҳаси жонкуярларидан бири Иван Гриченконинг (охирати обод бўлсин) номини ҳурмат билан тилга олди. Бугунги кунда эса Салоҳитдин Бахроновнинг ўзи Икром Ҳасанов, Ҳафиз Дониёв, Баҳодир Раҳматов син-

гари кўпбанд электромонтёр ва кабел пайвандловчиларга талабчан, айна пайтада ғамхўр ва меҳрибон устоз.

Ҳеч муболагасиз, Бухоро шаҳар телекоммуникациялар боғламасининг 4-автомат телефон станциясида ўз ишининг ҳақиқий жонкуярлари талайгина. Совур Ҳайитов, Ҳасан Атоев, Носир Бахронов, Эркин Жумаев сингари соҳа ходимлари шулар жумласидан. Салоҳитдин Бахронов табиий ки уларнинг пешқадами. Алоқа соҳасининг тажрибали ходими Мансур Зиёдуллаев бошчилигидаги 224-АТС жамоаси ғайрат-шижоати ва иш тажрибаси туфайли Бухоронинг эски шаҳар қисмидаги Баҳовуддин Нақшбанд, Хўжа Таббан, Гулшан, Рохат, Самарқанд каби кўчалардаги хонадонлар ҳамда корхона-ташкilotларга алоқа хизмати кўрсатиш давр талаблари даражасида амалга оширилмоқда. Қиш чилласида ҳам, ёз жазирамасида ҳам моҳир электромонтёр Салоҳитдин Бахронов ўз ҳамкасблари билан ҳамisha олдинги сафда. Ишга садоқат ва фидой-

илик унинг кенжа ўғли — бугунги кунда шаҳардаги 5-АТСда кабел пайвандловчи бўлиб ишлаётган Хуснидинга ҳамда Салоҳитдин аканинг укаси Ахтамга ҳам "юққан". Бу йилги алоқачиларнинг касб байрами Бахроновлар оиласи учун чиндан ҳам қувончли келди. Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги тизимида фаолият юритаётган корхона-ташкilotларнинг бир гуруҳ ходимлари қатори "Ўзбектелеком" АК Бухоро филиали Бухоро шаҳар ТБ линия-кабел иншоотлари 224-АТС 6-даражали электромонтёри Салоҳитдин Бахронов ҳам "Ўз касбининг устаси" белгиси билан тақдирланди.

Эътибор, эътироф ва чинаямига рағбат деганлари ҳам шу бўлса керак, аслида.

МЕҲНАТ ЭЪТИБОРСИЗ ҚОЛДИРИЛМАЙДИ

Узоқ йиллар давомида кабел пайвандловчи касбини ардоқлаб келаётган алоқа соҳаси жонкуярлари "Ўзбектелеком" АК Бухоро филиалининг Бухоро шаҳар телекоммуникациялар боғламасида кўпчиликини ташкил этади. Улардан бири ушбу соҳада 20 йилдан зиёд иш амалиётига эга бўлган мазкур боғламанинг 222-АТС 6-даражали кабел пайвандловчиси Шахтиёр Ҳақимовдир.

Оилавий шароит тақозоси билан Шахтиёр ҳозирги Тошкент алоқа касб-ҳунар коллежини (электралоқа техниги мутахассислиги бўйича) бироз бўлсада кечроқ, яъни 30 ёшида битирган ҳамюртларимиздан.

– Автомат телефон станциямизда ўзининг қундалик ишига виждонан ёндашиб, топшириқ ҳамда кўрсатмаларни техникавий меъёр ва талаблар даражасида ўз вақтида уйдалаб келаётган кабел пайвандловчилар орасида Шахтиёр Ҳақимов алоҳида ажралиб туради, – дейди 222-АТС бошлиғи Отабек Жўраев. – Карантин шароитидаги тартиб-қоидаларга қатъий риоя қилган ҳолда иш вақтининг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиш барча техник ходимлари-

миз қатори унинг ҳам асосий мақсадига айланган.

Кейинги пайтада вилоят марказининг Геофизика аҳоли яшаш масканни, шунингдек, Бухоро шаҳрига туташ Фошун, Удурги, Бегижўғи, Туткунда сингари қишлоқ жойларида кўрсатилаётган алоқа хизматидан кўпчилик мамнун. Бунда ҳеч истисноз 10 минг абонентга эга 222-АТСда самарали иш юритиб келаётган тўрт нафар электромонтёр ва олти нафар кабел пайвандловчининг салмоқли ҳиссаси бор.

Айниқса, 6-даражали кабел пайвандловчи зиммасидаги хизмат вазифалари ушбу касб эгасига об-ҳавонинг ҳар қандай шароитида ҳам доимий фаолият олиб боришни, жисмонан соғлом, маънан етук бўлишни тақозо этади. Сигими 300 жуфтдан 2400 жуфтгача бўлган шаҳар телефон кабелларини монтаж қилиш, кабелларни доимий ҳаво босими остига ўрнатиш бўйича ишларни амалга ошириш, кабеллар қриқларининг ногерметиклигини бартараф этиш ва бошқа бир қатор вазифалар шулар жумласидандир. Ер ости металл алоқа иншоотларини занглашдан ва ашин уришидан ҳимоялаш курилмаларини монтаж қилиш, сошлаш ва таъ-

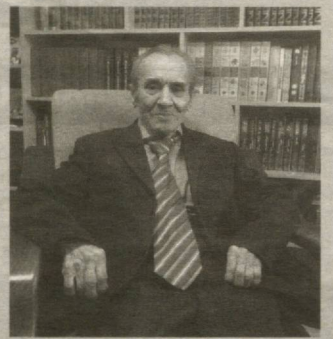
мирлашни ҳам тажрибали кабел пайвандловчилар иштирокисиз амалга ошириш мушкул. Шахтиёр Ҳақимов ўз ҳамкасблари билан бирга ушбу масъулиятли вазифаларни доимий равишда қалбчан ҳис эҳтиди ва шунга мувофиқ иш тутайди.

Мамлакатимизда сидқидилдан қилинган ҳар қандай меҳнат ҳеч қачон эътиборсиз қолдирилмайди. Жорий йилги алоқа соҳаси ходимлари байрами – 7 май арафасида ҳам шундай бўлди. Ўз ишининг устаси Шахтиёр Ҳақимов меҳнатда алоҳида ўрнатилган рағбатлантириш учун бир гуруҳ ҳамкасблари қатори "Ўзбектелеком" АКнинг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Асқар ИСТАМОВ,
"Xabar"нинг Бухоро
вилоятидаги муҳбири

КАСБИДАН ҚАДР ТОПГАНЛАР

Чехраси очик, ширинсухан одамлар дарёдил бўлади, дейишади. Тошкент шаҳрида туғилган Ҳақим ота Исамухамедовни таниганлар, билганлар чехраси очик, самимий инсон деб биладилар. Ҳақим ота узоқ яшашнинг ҳеч қандай сир-асрорларидан хабардор эмас. Лекин унинг бир ҳақиқати бор: "Ҳалол яшаш керак." Ярим асрга яқин танлаган касбига содиқлик билан ишлаган 90 ёшли Ҳақим ота алоқа соҳасининг фахрийсига айланган.

Инсоният мисли кўрилмаган даражадаги ахборот оқими ичида яшайпти. Кундан кунга алоқа тизимлари автоматлашиб бориб, тараққий этмоқда. Улар маълумотларни узоқ масофаларга узатишга ва бир вақтнинг ўзида бир нечта объектлар ўртасида алоқани таъминлашга имкон беради. Буларнинг барчасида алоқачиларимизнинг хизматлари катта. Одамларни дийдорлаштирувчи, узогини яқин қилувчи бу соҳа ходимлардан доимий ҳаракатни талаб қилади.

– Ҳеч қачон ҳаракатдан тўхтамадим, – дейди отахон. – Ҳаёт ҳаракатда. Кенг феъллик, хотиржамлик инсоннинг умрига умр қўшади.

Ҳақим ота Тошкент электротехника алоқа институтида ўқиб юрган кезлари сабоқдоши Салимаҳон билан танишиб, турмуш қуришади. Уч нафар фарзандини оқ ювиб-оқ тарашади. Орзулари бир олам фарзандларни вояга етказишади. Ахир ҳаётининг давомчилигини, уларнинг келажагида ўзлигини кўриши... ахир шундан-да ортиқ бахт борми?

Ҳаётдан зерикмаслик учун ҳаётни сева билиш керак. Бу ҳақиқат. Ҳақим ота бундай гапларни айтолмасда, буни у кишининг кўзларидан, ортада қолган кунларидан билса бўлади. Турмуш ўртоғи Салимаҳон ая ҳам шу соҳада узоқ йиллар ишлади. Аммо таассуфки Салимаҳон ая орамизда йўқ. Ҳақим ота эндиликда Салимаҳон аянинг хотираси билан яшамоқда...

Ўғиллари Рустам ака Исамухамедов бугун 61 ёшда. Рустам ака ота касбини танлаб, пенсияга чиққунини шу соҳада фидойилик билан меҳнат қилди.

Алоқачиларнинг ҳар кунги машаққатли меҳнати 7 май куни арафасида касб байрами нишонланиши муносабати билан муносиб рағбатлантирилади... Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш соҳасини замон талаблари даражасида юксалтириш ҳамда раванга йўлда фаолият юритаётган, соҳанинг

ривожланишига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшиб келаётган вазирлик тизимидаги акциядорлик компаниялари, жамиятлари, корхона, ташкilot, муассасалари ҳамда мобил алоқа операторларининг рағбар ходимлари ва мутахассисларининг самарали меҳнатларини рағбатлантириш тадбирларида Ҳақим Исамухамедов ва Рустам Исамухамедовлар ҳам "Моҳир алоқачи" фахрий унвони билан тақдирланган. Ҳақим ота йиллар давомида яхши ходим сифатида бир неча бор моддий рағбатлантирилган, меҳнат фахрийсига айланган. Ўғиллари Рустам ака эса "Дўстлик" ордени билан мукофотланган.

– Ота касбини танлаш жуда фахрли, лекин машаққатлари ҳам бор, – дейди Рустам Исамухамедов. – Фалончини фарзанди деган номга доғ туширмаслик кераклигини ҳар доим ёдда сақлайсан. Отанг касбининг муносиб давомчиси эканлигини исботлашга ҳаракат қиласан. Падари бузрукворинг ҳақида касбдошларининг, шогирдларининг илқ, самимий гапларини эшитганингда фахрланасан ва катта масъулият билан фақат олға қадам ташлашга ҳаракат қиласан.

– Худди шундай фарзандинг касбининг танлаши сенга катта масъулият юклайди, – дейди Ҳақим ота. – Ўз ишининг, касбининг унга мерос қолдираркансан, унга бошқаларга қўйган талабдан ҳам кўпроқ талабни қўясан...

Ҳа, юртимизда Ҳақим отадек пиру бадавлат, ўтган кунларини унутмаган ҳолда бугуннинг қадрига етиб яшаётган, қаноатда тенгсиз, юздан нур, ҳар бир сўзидан дур ёғилиб турадиган отахонларимиз, Рустам акадек отаси касбини ҳалол давом эттириб, эл олқишига сазовор бўлган юртдошларимиз жуда кўп.

Балки шундай ҳалол ва олижаноб инсонлар кўпчилиги учун ҳам ҳаётимиз гўзал, осмонимиз мусаффордир.

Барно СУЛТОНОВА,
"Xabar" муҳбири

1 июндан нималар ўзгаради?

Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 1 июндан бошлаб қўйилаётган айрим ўзгаришларнинг қисқача шарҳи эълон қилинди

Айрим тадбиркорлар мол-мулк солиғи ва ер солиғини тўлашдан вақтинча озод қилинади

2020 йилнинг 1 июнидан 1 сентябрга қадар куйидагилар мол-мулк солиғи ва ер солиғи тўлашдан озод қилинади:

- кичик тадбиркорлик субъектлари;
- бозорлар ва савдо комплекслари;
- кинотеатрлар;
- умумий овқатланиш жойлари;
- жамоат транспорти корхоналари;
- спорт-соғломлаштириш муассасалари;
- йўловчи ташиш, маиший хизмат кўрсатиш, биноларни, шу жумладан, банклар ўтказиш учун ижарага бериш фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахслар.

Маҳаллий экспорт қилувчилар транспорт харажатларининг бир қисми давлат томонидан қопланади

Маҳаллий экспорт қилувчиларга юкларни автомобил ва ҳаво транспорти орқали экспорт қилиш харажатларининг бир қисмини давлат томонидан қоплаш, шунингдек, тадбиркорларнинг инфратузилма барпо этиш бўйича харажатларининг бир қисми учун компенсация тўлаш механизмлари жорий этилади.

Металл прокатининг ҳар бир тўпига сифат тўғрисидаги ҳужжат илова қилинади

Сотилаётган ва ишлаб чиқаришда фойдаланилаётган металл прокатининг ҳар бир тўпига ишлаб чиқарувчи (импорт қилувчи) томонидан сифат тўғрисидаги ҳужжат илова қилиниши керак.

Сифат тўғрисидаги ҳужжат техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлик юзасидан синовларнинг ижобий натижалари асосида расмийлаштирилади.

Бунда, ишлаб чиқарувчиларда тегишли ишлаб чиқариш лабораторияси бўлмаса, металл прокатини бошқа синов лабораторияларида синовдан ўтказишга йўл қўйилади.

Нафақа олувчилар сони оширилади

14 ёшга болалари бўлган оилаларга нафақа, бола икки ёшга тўлгунга қадар бола парвариши бўйича нафақа ва моддий ёрдам олувчилар сони қўшимча 10 фоизга оширилади.

Ваколатли органлар тадбиркорларга лицензия олиш учун зарур шарт-шароитларни яратишда ёрдам берадилар

Тадбиркорларга лицензиялар ва рухсат этиш хусусиятига эга бошқа ҳужжатларни беришда кадрларнинг профессионал малакаси, тақдим этилган ҳужжатлар ва дастурларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга, бино ва иншоотларнинг — санитария-эпидемиологик талабларга ва ёнғин хавфсизлиги талабларига жавоб бермаслиги сабабли рад этишга йўл қўйилмайди.

Бунда, ваколатли давлат органлари тадбиркорларга малакали кадрларни излаш, ҳужжатлар ва дастурларни қайта ишлаш учун мутахассисларни жалб қилиш ҳамда лицензиялар ва рухсат этиш хусусиятига эга бошқа ҳужжатларни олиш учун бошқа зарур шарт-шароитларни яратишда ёрдам беришлари лозим, талабгорнинг таклиф этилган ёрдамни рад қилиш ҳоллари бундан мустасно.

“Ўзбекистон Республикаси Давлат ўқ-гилзотекаси фаолиятини ташкил этиш чоратадбирлари тўғрисида”ги ҳукумат қарорининг фуқаровий ва хизмат ўқотар қурулини назорат тартибида отиш қисми кучга киради

Юридик шахслар биржа аъзолари сифатида аккредитациядан ўтказилади

Куйидагиларни назарда тутувчи тартиб жорий этилади:

- товар сегментлари бўйича биржа савдоларини маҳсулотнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиб ва биржа аъзоларига фойдаланиш ҳуқуқини берган ҳолда алоҳида секцияларда ўтказиш;
- маҳсулотни секция тамойили бўйича сотишни таъминлаш ва брокерлик ўринларини биржанинг расмий веб-сайти орқали тақдим этиш бўйича шаффоф механизмни инobatга олган ҳолда, юридик шахсларни биржа аъзолари сифатида аккредитациядан ўтказиш;
- биржа савдоси қоидалари талабларига мувофиқлиги бўйича фаолият кўрсатувчи биржа аъзоларининг малака даражасини ҳар 3 йилда мунтазам аниқлаш.

Фитобарлар ташкил этилади

Тиббиёт муассасалари, шу жумладан, оилавий поликлиникалар ва қишлоқ (овул) врачлик пунктларида, шунингдек, босқичма-босқич барча вазирлик ва идораларда, Ислам Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропорти ҳамда маҳаллий аэропортларда, барча турдаги автовокзал, темир йўл вокзалларида, бозорлар, санаторий-курорт муассасаларида ҳамда бошқа аҳоли гавжум жойларда фитобарлар ташкил этилади.

Қатор тамаки маҳсулотларига акциз солиғи киритилади

Импорт қилинадиган қиздириладиган тамаки маҳсулотлари, чекиладиган, чайналадиган, ҳидланадиган, шимиладиган (снос), чилим учун тамаки, никотинли тамакисиз снос, таркибида никотин мавжуд суюқликларга акциз солиғи киритилади.

Шу муносабат билан, Ўзбекистон ҳудудига олиб кириладиган, акциз солиғига тортиладиган товарларга акциз солиғи ставкалари қўшимча позициялар билан тўлдирилади.

Унга қўра, қатор тамаки маҳсулотларининг акциз солиғи ставкалари миқдорлари белгиланди.

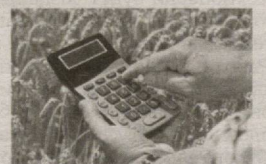
Жумладан, 2020 йил 1 июндан чекиладиган тамакининг 1 килоси учун 25 АҚШ доллари миқдорида акциз солиғи солинади.

Ғалла етиштириш харажатларини молиялаштириш учун кредитлар ажратилади

Фермер хўжаликлари, ғаллачилик кластерлари ва Уруғчиликни ривожлантириш маркази таркибидаги элита уруғчилик хўжаликларининг ғалла етиштириш харажатларини молиялаштириш учун тижорат банклари томонидан 12 ой муддатга ғалла ялли ҳосили умумий қийматининг 40 фоизгача бўлган миқдорда молиялаштирилганда йиллик 10 фоиз, 50 фоизгача бўлган миқдорда молиялаштирилганда йиллик 12 фоиз ставкадан (шундан банк маржаси 2 фоиз) ошмаган миқдорда кредитлар ажратилади.

Мулкчилик шаклидан қатъи назар, фақат донни қайта ишловчи корхоналар ҳамда донни қайта ишлаш қувватига эга бўлган ғаллачилик кластерлари томонидан республикада етиштирилган ғалла ниҳад қилиш учун тижорат банклари томонидан 12 ой муддатга 50 миллиард сўмгача миқдорда тижорат кредитлари ажратилади.

6 ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ

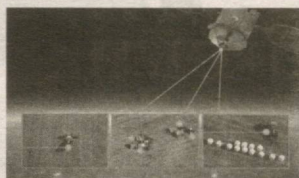
В АНДИЖАНСКОМ ТЕХНОПАРКЕ

РЕАЛИЗУЕТСЯ ИННОВАЦИОННЫЙ ПРОЕКТ
ПО УПРАВЛЕНИЮ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫМИ ЗЕМЛЯМИ

В этой связи цифровые технологии могут широко применяться в различных сферах и отраслях экономики. Одна из самых актуальных сфер для нашей республики — сельское хозяйство. В данной сфере в настоящее время происходят позитивные изменения.

В частности, с целью проведения оперативной и точной оценки сельскохозяйственных земель и культур в настоящее время в Андижанской области реализуется пилотный проект по использованию технологии искусственного интеллекта.

Цель данного проекта — использование технологии искусственного интеллекта для нужд и условий Андижанской области и объективная оценка

сельскохозяйственных земель в регионе (путем проведения снимков с помощью искусственного спутника).

В ходе проекта были отображены 6 площадей, которые в векторном формате были оцифрованы и внедрены на онлайн-платформу «Monterra».

Основные преимущества данного проекта:

- анализ в сельскохозяйственной сфере на основе архивных фотографий;

- сравнение данных полученных изображений;
- создание топографических иф кадастровых карт;
- анализ рельефа сельскохозяйственных площадей;
- возможность онлайн-наблюдения за вегетационным периодом (периодом роста) хлопковых и зерновых культур.
- сбор информации о видах и состоянии сельскохозяйственных культур.

В ходе реализации проекта при Технопарке «Digital City» (Андижан) был создан новый резидент, программисты, работающие над этим проектом, пройдут курсы повышения квалификации в области сельского хозяйства.

IT-PARK

СТАТИСТИКА

АППЛИКАНТОВ В ИНКУБАТОР GAMEDEV GOETHE!

Напомним, что Goethe Institute в Ташкенте, в сотрудничестве с IT-Park и компанией VRonica, организовал инкубатор разработки игр — GameDev Goethe с общим призовым фондом в 25 000 000 сум.

GameDev Goethe — это бесплатный курс по разработке компьютерных игр, на котором каждый участник сможет получить ценные знания по разработке игр, реализовать себя как разработчика и улучшить свое портфолио.

Возможности, которые дает GameDev инкубатор:

- Создать свою игру за короткий срок, при поддержке нашего сообщества;

- Получать регулярные консультации от ведущих GameDev-специалистов Узбекистана;

- Показать свою игру тысячам игрокам на первой Игровой Конференции в Узбекистане и получить ценные призы;

- Добавить себя в реестр разработчиков игр, чтобы получать заказы или найти работу в сфере разработки игр;

- Получить поддержку при публикации своей игры в магазинах Google Play, Apple AppStore и бюджет на ее продвижение.

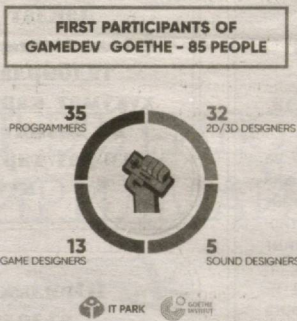
Результаты отбора в инкубатор GameDev Goethe

В самом начале общее количество заявок составляло — 557 человек. После проведения тестовых заданий больше половины участников отсеялось. В последствии осталось 85 участников, из них:

- Программисты — 35
- 2D/3D Дизайнеры — 32
- Геймдизайнеры — 13
- Звуковые дизайнеры — 5.

Теперь участников ждет 3 месяца интенсивной, но крайне интересной работы над разработкой своей игры.

Все участники инкубатора будут приглашены на первую встречу, которая пройдет 30 мая.

ТЕХНОПАРКИ

В КАЖДОМ РЕГИОНЕ ПОЯВЯТСЯ МОЛОДЕЖНЫЕ ТЕХНОПАРКИ

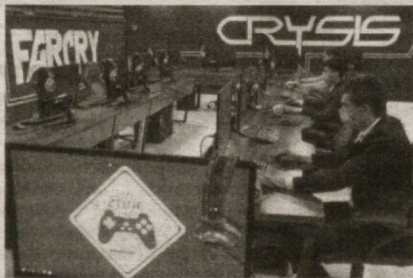
В каждом регионе Узбекистана появятся молодежные технопарки. Об этом сообщили в пресс-службе Министерства инновационного развития с ссылкой на соответствующее постановление Кабинета Министров.

Технопарки будут созданы поэтапно. Среди их основных задач — наращивание инновационного потенциала регионов за счет развития стартапов.

Работа технопарков будет координироваться Академией молодежи при Министерстве инновационного развития. Оно же будет решать, предоставлять ли статус резидента или нет.

Строительство и реконструкция зданий и сооружений технопарков и расходы на укрепление их материально-технической базы, а также оснащение современным оборудованием осуществляется за счет средств Фонда поддержки инновационного развития и новаторских идей.

Компании смогут получить статус резидента инновационных технопарков «Яшнабад» и «Хорезм», Центра передовых технологий при министерстве.

КОРОТКО...

Китайский технологический гигант Tencent Holdings объявил о намерении инвестировать 500 млрд. юаней (70 млрд. долл.) на протяжении следующих пяти лет в технологическую инфраструктуру, включая облачные вычисления, искусственный интеллект и кибербезопасность.

Как отмечает Reuters, это объявление было сделано после того, как Пекин в прошлом месяце объявил о необходимости структурного обновления второй по величине экономики мира за счет инвестиций в «новую инфраструктуру», а также роста спроса на программное обеспечение для бизнеса и облачные сервисы.

Пользователи приложения YouTube на iPhone и Android в ближайшие дни начнут получать новый тип сообщения. Видеосервис начал рекомендовать юзерам идти спать. Это расширение уже существующей функции управления проведенного за экраном времени.

В приложении YouTube можно выставить желаемое время для перехода ко сну. После этого, даже если контент будет очень интересным, приложение покажет рекомендацию пойти спать. Единственное, что можно, — выбрать немедленную демонстрацию или установить показ этого уведомления после окончания видео.

Сразу четыре варианта смартфона нового поколения с поддержкой 5G выпустит компания Apple в этом году.

Как сообщил портал Business Insider, компания из Купертино намерена презентовать смартфоны iPhone 12 и iPhone 12 Pro. При этом каждый из них будет представлен также в двух более крупных размерах — с экранами диагональю 6,1 и 6,7 дюйма. Модели получат более продвинутый процессор A14 Bionic. Сегодня применяется процессор A13 Bionic. Кроме того, новинки будут оснащены OLED-экранами.

Отмечается, что презентация двух основных моделей запланирована на осень, но ситуация с пандемией коронавируса может скорректировать эти планы. TikTok стал лидером по выручке от покупок внутри приложения.

Суммарная выручка мобильного приложения TikTok и его аналога для Китая Douyin составила \$78 млн. в апреле 2020 года, это самый большой в мире показатель.

TikTok опередил по выручке от покупок внутри приложения YouTube, Netflix и Tinder. Уточняется, что эти данные не учитывают игры и рекламу. При этом в App Store TikTok занял первое место, а в Google Play ни разу не вошел в первую десятку, сообщает Forbes со ссылкой на данные компании Sensor Tower.

БААдаги ҳамюртимиз: “ПАНДЕМИЯДАН КЕЙИНГИ ҲАЁТ ОЛДИНГИДЕК БЎЛМАСЛИГИ АНИҚ!”

Лойиҳамиз доирасидаги интервьюларни давом эттирган ҳолда, бу гал Бирлашган Араб Амирликларининг Дубай шаҳрида меҳнат фаолиятини олиб бораётган ҳамюртимиз **Ўткирбек ҚОРАБОЕВ**ни суҳбатга тортидик. Андижон вилоятида туғилган қаҳрамонимиз ҳозирда Португалиянинг Дубайдаги Sacoog Brothers бренди менежери бўлиб ишлайди.

– **Ўткирбек, Бирлашган Араб Амирликларига кетишингизга нима сабаб бўлган?**

– 2013–2017 йиллар давомида Андижон давлат университети-нинг хорижий тиллар факултетида инглиз тили ва адабиёти йўналишида таҳсил олдим. Мақсадим меҳнат фаолиятимни чет элда олиб бориш эди. Бакалаврни тугатаётган кезларим яқинларим ва дўстларимдан Бирлашган Араб Амирликлари ҳақида кўп эшитганман. Уша пайт менга энг мақбул келган жиҳати Дубайда деярли барча миллат вакиллари билан мулоқот қила олиш имкони борлиги бўлди. Шу туфайли ҳам бундан уч йил олдин БААга келганман.

Дастлаб, бу ерда Америка Қўшма Штатларининг Tommy Hilfiger boutique брендида хизмат қилдим. 2019 йил охиридан бошлаб Португалиянинг Sacoog Brothers бренди менежери сифатида ишлаяпман.

– **Уч йилдан бери Дубайда яшайсиз. Тасавурлар қандай?**

– Билсангиз керак, Дубай жаҳондаги энг йирик туризм марказларидан бири. Шаҳарга йил давомида дунёнинг деярли барча давлатларидан миллионлаб сайёҳлар ташриф буюради. Шундай бўлишига қарамай, маҳаллий аҳоли-

да хорижликларга муносабат яхши шакланган. Очиги, уларнинг барча чет элликлар тили, дини, урф-одати ва байрамларига бўлган ҳурматиға ҳавас қиламан. Шу билан бирга, маҳаллий аҳоли ажайиб меҳмон бўлиш баробарида, ўзлари ҳам саёҳат қилишни хуш кўришади.

БААга янги келган вақтимда, метро автоматлаштирилгани, яъни уни ҳайдовчи бошқармаслигидан ҳайратланганман. Умуман айтганда, мамлакатда юқори технологиялар ривожланган ва бизнес учун қулай муҳит мавжуд. Ўйлашимча, мана шу омиллар БААнинг ривожланишида муҳим рол ўйнаган.

Этиборимни тортган жиҳатлардан яна бири, бу ерда компаниялар ўз ходимларини, хоҳ маҳаллий, хоҳ хорижий бўлсин, тиббий суғурта қилишга мажбур. Бу, ўз навбатида, ходимлар учун бир имтиёз ҳисобланади. Қолаверса, бу ҳам қайсидир маънода БААга хорижлик кўплаб салоҳиятли кадрларнинг келишига сабаб бўлмоқда. Мазкур қулайликни Ўзбекистонда ҳам жорий этилиши яхши самара беришига ишонаман.

Яна бир қизиқ маълумот айтмоқчиман. Мен суҳбатлашган кўплаб дубайликлар Ўзбекистон тўғрисида жуда яхши таассуротга эга. Айниқса, юртимиз таби-

ти, миллий таомларимиз ҳақида кўп гапиришади. Ҳаттоки, бу ердаги маҳаллий бир суҳбатдошим Самарқанд шаҳрида уй сотиб олганлиги ва ҳар йили икки мартаба Ўзбекистонга дам олишга бориб келишини айтиб берган эди. Албатта, бундан ўзбекистонлик сифатида жуда хурсанд бўлганман.

– **Сўнгги йилларда Ўзбекистон ва БАА ўртасида дўстона алоқалар ривожланиб бормоқда. Ҳамкорлик алоқаларининг кучайиши БААдаги ватандошларимиз ҳаётига ҳам ижобий таъсир кўрсатяптими?**

– Албатта, ижобий таъсири сезилаяпти. Масалан, яқингача мамлакатларимиз ўртасида авиақатновлар фақатгина Ўзбекистон ҳаво йўллари орқали мавжуд бўлган. Бу бизларга анча қимматга тушарди. 2019 йилдан Дубайнинг FLY DUBAI авиакомпанияси ҳам юртимизга парвозларни амалга ошира бошлади. Рақобат натижасида авиачипталар нархи арзонлашди. Бунинг Дубайдаги ўзбекистонликлар учун яхши қулайлик деса бўлади.

Яна бир яхши ўзгариш, олдинлари ўзбек туристлари учун виза муддати тугаган кундан бошлаб жарималар солинган. Ҳозир эса, бундай ҳолларда кўшимча 10 кунгача вақт оралигида жарималар солинмаяпти.

– **Одатда БААдаги ватандошларимиз асосан қандай муаммоларга дуч келишади?**

– Мамлакатда қонун устуворлиги кучли бўлганлиги учун белгиланган қоидаларга риоя қилсангиз, деярли муаммоларга дуч келмайсиз. Аммо, охириги йилларда жуда кўп ватандошларимизнинг бу ерда иш қидириб келаётганига гувоҳ бўляпман. Кўплари ўз ўрнини топиб кетишади. Бироқ аксарият юртдошларимизнинг хорижий тил билимлари пастлиги туфайли иш топишда қийналишади.

Афсуски, сўнгги воқеалар – коронавирус тарқалиши сабаб қийинчиликлар кўпайди. Яъни, БААга сайёҳлар келиши тўхтади. Бунинг оқибатида кўплаб юртдошларимиз ўз ишларини йўқотишди. Турист сифатида келганлари эса, ортга қайтиша олмади. Ҳозирги кунда,

ҳатто айримларининг яшаш учун пуллари ҳам қолмаган.

– **Суҳбатимиз коронавирус мавзусига уланди. Пандемия бўйича Амирликда қандай чора-тадбирлар амалга оширилмоқда?**

– Аввалига барча савдо марказлари, ресторанлар ва бошқа жамоат жойлари ёпилди. Лекин апрел ойининг охирига келиб, карантин чоралари юмшатила бошлади. Савдо марказлари фаолиятига рухсат берилди. Аммо, барчаси қаттиқ назорат остига олинган. Карантин шартларини бузганларга қатта миқдорда жарималар солишмоқда.

Дубайда бўлишимга қарамай, Ўзбекистондаги жараёнларни кузатиб боришга ҳаракат қиляпман. Юртимиздаги жараёнлар ҳам осон кечмаяпти. Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистондаги ватандошларимизга мана шундай синовли кунларда сабрли бўлишлари, карантин қоидаларига амал қилишларини сўраган бўлардим. Чунки, дунёнинг энг ривожланган давлатларида аҳолининг карантин қоидаларини менсимаслиги ортидан вафот этганлар сони ачинарли даражада бўлаётганлигини кузатяпмиз.

Умид қиламанки, халқимиз сабр-матонатли бўлиб ҳаракат қилса албатта оғир кунлар ортда қолади. Лекин, коронавирус пандемиясидан кейинги ҳаёт олдингидек осон бўлмаслиги аниқ. Барчамиз янги ҳаёт тарзига ўтамиз, деб ўйлайман.

– **Келгусидаги режаларингиз қандай?**

– Келажақда амалга ошириш ниятидаги режаларим кўп. Аввало, мана шу оғир кунларимиз тезроқ ортда қолишини ният қиляпман.

Бугунги кунда пандемия ортидан жуда кўплаб соҳа онлайн ишлаш тартибига ўтган. Шу нуқтаи назардан, мен ҳам мутахассислигимдан келиб чиқиб онлайн мактаб платформасини ташкил этмоқчиман. Ва албатта қаерда бўлмайлик, мақсадимиз – Ўзбекистонимиз учун хизмат қилиш.

Нурилло ТЎХТАСИНОВ
суҳбатлашди

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ ДАВЛАТ ВА ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

Болаларни ҳимоя қилишга оид давлат сиёсатининг мақсади ёш авлоднинг ижтимоий шаклланиши ва камол топиши, ижодий иқтидори жамият манфаатлари йўлида тўла-тўқис рўёбга чиқиши учун шароит яратиш ҳамда уларни кафолатлашдан иборат.

Бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, кафолатлашни назарда тутовчи халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар рўйхатининг бошида "Ҳамма одамлар ўз қадр-қиммати ҳамда ҳуқуқларида эркин ва тенг бўлиб тугиладилар..." деган улуғвор эътироф билан бошланувчи Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси туради. 1959 йилда Бола ҳуқуқлари декларациясини қабул қилиш орқали Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бутун инсониятни, ота-оналар, давлатлар ҳукуматларини болаларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини тан олишга, уларга риоя қилишга чақирган эди. Ушбу декларация бола ҳуқуқлари соҳасидаги улкан ўзгаришлар даврини бошлаб берди. Бола ҳуқуқлари доир биринчи ва асосий халқаро ҳуқуқий ҳужжат - Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция БМТ томонидан 1989 йилнинг 20 ноябрида қабул қилинган. 54 моддадан иборат ушбу конвен-

ция айти пайтда бола ҳуқуқларининг халқаро миқёсида ҳимояланишига хизмат қилиб келмоқда ва у бола ҳуқуқлари доир миллий қонунчиликни ривожланишининг мукамал андозаси саналади.

Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг ратификация қилган дастлабки халқаро ҳуқуқий ҳужжатлардан бири ҳам Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция бўлган эди. 1992 йил 9 декабрда ушбу конвенция имзоланар экан, Ўзбекистон дунёнинг 193 давлати қаторида бола ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлашга доир қатор мажбуриятларни ўз зиммасига олди. Утган йиллар давомида ушбу ҳужжат норма-

ларини миллий қонунчилигимизга имплементация қилиш, халқаро шартномалар бажарилишини ҳуқуқий тартибга солиш бўйича 100дан зиёд қонун, фармон, қарор ва бошқа норматив ҳужжатлар қабул қилинди.

Ривожланган мамлакатларда таълимнинг тўлиқ циклига инвестиция киритишга, яъни бола 3 ёшдан 22 ёшгача бўлган даврда унинг тарбиясига сармола сарфлашга катта эътибор берилди. Чунки ана шу сармола жамиятга 15-17 баробар миқдорда фойда келтиради. Бизда эса бу кўрсаткич атиги 4 баробарни ташкил этади. Зотан, инсон капиталига эътиборни кучайтиришимиз, бунинг учун барча им-

кониятларни сафарбар этишимиз шарт.

Бу борада айниқса Ўзбекистон Президентининг 2019 йил 22 апрелдаги "Бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Қарорга мувофиқ Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция талабларини ҳар томонлама ҳаётга татбиқ этиш, Ўзбекистон Конституцияси ва қонунларида назарда тутилган болаларнинг ҳуқуқларини амалда кафолатлаш, уларнинг жисмоний, интеллектуал, руҳий ва маънавий етуқ авлод бўлиб етиштириш таъминлаш мақсадида, шунингдек, 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда бола ҳуқуқлари кафолатларини кучайтириш белгиланди.

Шу каби қарорда жаҳон цивилизациясининг бугунги кундаги талабларидан келиб чиққан ҳолда вояга етмаганлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг, келажагимиз учун муносиб авлоднинг тарбиялашнинг муҳим вазифалари назарда тутилган. Миллатимиз тарихида илк бор Ўзбекистон Республикаси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман)нинг ўринбосари - Бола ҳуқуқлари бўйича вакил - Омбудсман лавозими жорий этилди.

Эндиликда Бола ҳуқуқлари бўйича вакил бола ҳуқуқлари оид қонунларнинг ижросини назорат қилиш, вояга етмаганларнинг муносабатлари билан ишлаш, уларнинг муаммоларини

ўрганиш ва ҳал қилиш, болалар ташкилотларининг фаолиятини мувофиқлаштириш масалалари билан шуғулланади. Глобал тараққиёт инсоният олдига қўётган долзарб вазифалар доирасида фуқаролик жамияти институтлари, оммавий ахборот воситалари, жамоат ташкилотлари билан биргаликда ёш авлоднинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилишнинг муҳим вазифаларини белгилайди ва шу асосда фаолият юритади.

Яна бир эътиборга молик жиҳати, қарор билан Меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган етим болалар ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга ғамхўрлик янада кучайтирилди, уларнинг комил инсон сифатида шаклланишлари, зарур касб эгалари бўлишлари учун кенг имконият ҳамда имтиёз яратилди.

Жумладан, 2019-2020 ўқув йилларидан бошлаб олий таълим муассасаларига абитуриентларни қабул қилишнинг умумий сонидан Меҳрибонлик уйи ва Болалар шаҳарчасининг битирувчилари бўлган чин етимлар учун қўшимча равишда бир фоизгача давлат гранти асосидаги қабул квоталарини ажратиб тартиби жорий этилди. Айти пайтда ёрдамга муҳтож болаларнинг рўйхатда туриш жойи ва фуқароликдан қатъи назар, уларга барча турдаги ижтимоий хизматлар кўрсатиш мажбурийлиги назарда тутилди, болаларнинг давлат органларида қилган муружаатларини тўлиқ кўриб чиқиш кафолатланади ва бола тўлиқ муомала лаёқатиغا эга эмаслиги важи билан бу турдаги муружаатларни кўрмасдан қолдиришга йўл қўйилмайди.

Шунингдек, қарорда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга алимент тўлаш ҳақида ота-она ўртасида келишув бўлмаганда ёки алимент ихтиёрий равишда тўланмаганда ва ота-онадан битораси ҳам алимент ундириш тўғрисида судга муружаат қилмаган ҳолларда 14 ёшга тўлган бола ўзининг таъминоти учун ота ёки онадан ёхуд ота-онаси билан бирга яшамаётган бўлса, бир вақтнинг ўзида ота-онанинг ҳар иккаласидан қонунда белгиланган миқдорда алимент ундириш тўғрисида даъво қўзғатишга ҳақли эканлиги, болаларни ҳимоя қилиш мақсадида судларга ариза билан муружаат қилган даъвогар давлат божини ва бошқа тўловларни тўлашдан озод қилиниши кўзда тутилди.

Болалар бахтли бўлиши учун уларнинг ҳуқуқлари давлат ва қонун ҳимоясида. Ўз ҳақ-ҳуққини белгиланган болаларнинг эса келажаги ёруғ. Фарзандларимизнинг ҳуқуқий билимини ошириш эса ҳар биримизнинг бурчимизга айланмоғи керак.

Нурали ИСРОИЛОВ,
Навойи вилояти,
Навбахор туман адлия
бўлими бошлиғи

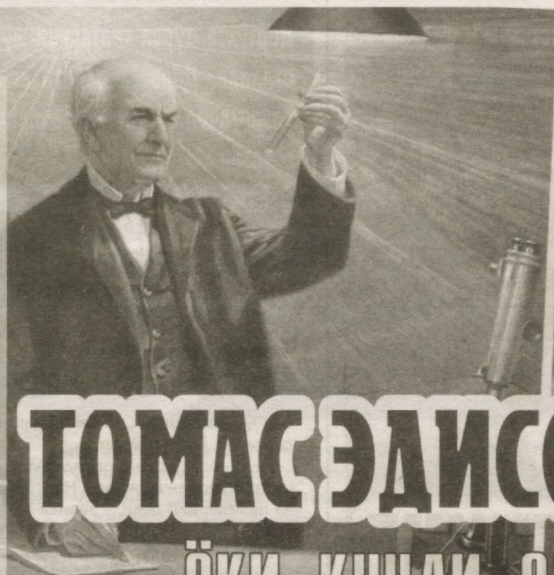
Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни бутун дунё болалари учун энг беғубор ва қувончли байрам ҳисобланади. Албатта, бола бу дунё, бола бу ҳаёт мазмунининг ажралмас қисмидир. Болалар ўз табассумлари орқали инсонлар қалбида ҳаётга, яшашга бўлган қизиқишни уйғотадилар. Кўзларида эзгулик ва меҳр қалқиб турган болажон мусаффо осмонда эркин парвоз этаётган қалдирғоч мисоли.

Келажақ тарих билан бунёд этилади дейилганидек, ушбу куннинг ҳам ўз тарихи бор. Бу кунни айнан 1 июн санасида нишонлаши таклифи 1925 йил Женевада илгари сурилган. 1950 йилдан эса 1 июн Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шафелигида бутун дунёда Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни сифатида нишонланиб келинади. Мазкур сананинг асосий моҳиятидан яна бири унинг байроғида ҳам ўз ифодасини топган. Унда ер шари барчамизнинг умумий уйимиз ҳисобланса, атрофидаги болалар эса бахт-саодат учун бирлашганидан далолат беради. Ёзининг биринчи кунини дунёнинг деярли барча мамлакатларида келажагимиз эгалари учун турли концертлар, кўргазмалар, сайиллар, спорт мусобақалари ўтказилади. Истроҳат боғлари эса болаларнинг табассумлари билан гўёки мўъжизалар мамлакатига айланади.

Мамлакатимизда ҳам ушбу байрам ҳар йили дилларда қувонч ила нишонланади. Сабаби Ўзбекистон - болажон юрт, халқимиз эса азалдан болажон халқ. Мустақилликнинг дастлабки йилларида Ўзбекистон қўшилган илк халқаро шартномалар қаторида Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясидан сўнг айнан Бола ҳуқуқлари тўғрисида конвенция туриши ҳам бунинг яққол исботидир.

Бир куни
Томас Эдисон
мактабдан
келгач онасига
ўқитувчиси
ёзиб берган
мактубни
узатди. Онаси
хатни ўқиди ва
йиглаб юборди.
Кейин ўғлига
мактубни ўқиб
берди:
“Сизнинг
ўғлингиз ақлли
ва зеҳни жуда
ўткир. Бу
кичкина
мактабда
ўғлингизни
ўқитадиган
яхши ўқитувчи
йўқ, шу боис
уйда
ўғлингизни
ўзингиз
ўқитсангиз”...

ТОМАС ЭДИСОННИНГ ОНАСИ ёки кучли оналарнинг болалари

Ха, вақти келса оналар фарзандлари учун мураббий ҳам бўла олади. Чунки она фарзандининг дунёдаги энг бахтли инсон бўлишини, бахтга эса албатта ўқиб, изланиш орқали етишиш мумкинлигини ҳис қилиб яшайдилар. Чунки оналар ўзлари эришолмаган ютуқларини фарзандларида кўргиси келади.

“Менинг шундай даражага етишимга онам сабабчи бўлган, китоблар ўқиб берарди, тинмай тўғарақларга етакларди, онамдан миннатдорман”. Бу бир ижодкорнинг ўз онаси ҳақида айтганлари. Шундай оналар орамизда жуда кўп. Неварасини спорт тўғарагига ҳар куни етаклаб борадиган кўшним Нозима хола, гарчи ўзи юрломаса-да, аравада ўғлини шахмат тўғарагига кузатиб борадиган Гулноза дугонам, бир хонали уйда уч нафар фарзандига билим олиши учун барча шароитни яратиб берган ва ҳозирда фарзандлари чет элларда энг нуфузли университетларда таҳсил олаётган танишим Нигорахон... Уларнинг барчаси бугуннинг маънавиятли, кучли аёллари. Менга яхши оналарни беринг, мен дунёни яхшилайман, деган экан файласуфлардан бири. У оталарни, боболарни, бувиларни беринг демаяпти, оналарни деяпти. Чунки фарзандларимиз отани ҳурмат қилишни, турмуш ўртоғини эъзозлашни, ҳаётга муносабатни, аввало, биз оналардан ўрганишади.

– Инновацион гоя яратиш учун нимандир кашф қилиш шартмас, – дейди янгийўллик Саодат Азизова. – Инновация бу бизнинг фарзандларимиз. Уларга ҳар дақиқада бераётган тарбиямиз, ўргатаётган илму ҳунаримиз. Уларга интернет, телевизор ҳеч нарса бермайди. Вақтини ўғирлайди, холос. Изланувчан оналар улар учун энг яхши устоз бўла олади.

Ҳа, Саодат ўғли Худоберган

билан ўқиган китобларини баҳшлашади. Худоберган мактабда аъло баҳоларга ўқийди. Расм чизади, турли ўйинчоқлар ясайди.

Саодатнинг фарзанди келажигидан умиди катта... Саодат кучли она, маънавиятли аёл...

Психологларнинг, оилашуносларнинг назарида кучли оналар болаларига меҳрларини узата олишади ва уларни ўз орзулари изидан боришга ўргатади. Масалан, айбини кўркмасдан тан олишни ўқитишади. Кучли оналар доим болаларини тинглай олишади. Ҳатто болалари бемаъни нарсаларни гапирсалар ҳам. Ўзлари диққат билан тингланган болалар, бунинг қадрини билишади ва ўзлари ҳам яхши тингловчи бўлишади. Кучли оналар нафақат ўхшаши йўқлигини сингдиришади, балки яна мақсадга етиш учун меҳнат қилишга ҳам ўргатишади. Уларнинг шарофати билан, сизда мураккаб мақсадлар ва уларга эришишга мувабфақ қиладиган куч пайдо бўлади...

Она – бизни шаксиз севадиган илк ва балки ягона инсон. У бизга қандай муҳаббатга лойиқ эканлигимизни кўрсатади. Кучли она сизга ўзингизни севишни ва ўзингиз билан келишишни, ўзингиз арзийдиганидан камига кўнмасликни ўргатади...

Мен мутахассислар ўрганган кучли оналарнинг фарзандларига ўргатадиган айрим сифатларнигина келтирдим. Мен кучли оналарни маънавиятли юксак аёллар деган бўлардим.

Маънавиятли аёл фақат олий маълумот олганлик билан белгиланмайди. Яна ўша уруш даври аёллари ҳақида фикр юритгим келади. 18 ёшида тул қолиб бир умр ёрини кутган аёллар, бир неча норгул фарзандини урушга кузатиб кўз ёшлари тинмаган оналар... Улар менинг ўғлим урушда қатнаш-

ган менга уй беринг, менинг турмуш ўртоғим урушда вафот этиб кетган, мени боқинг, деб ташкилот эшикларини қоқишни ўзига эп билмаган. “Қирқ йил бир жойда ишлаб кўйганман, менинг ҳамма нарсасага ҳаққим бор”, дея кўксига урган, “мен сенларни туғиб катта қилиб кўйганман, энди менинг йўригимга юрасан”, дея ўғилларининг кўзини очирмаётган, кунда келини билан қирпичоқ бўлиб яшаётган аёллардан кўра ўша мушфиқларни маънавиятли дегим келади.

Халқимиз қандай оғир кунларни бошидан ўтказмади. Ўша оғир кунларнинг энг залворли юки аёллар чекига тушди. Аммо улар қийинчиликларни матонат билан енгилда барчага ўрнат бўлди. Тасаввур қилинг: эри урушда, алп ўғлонларидан қоракат келган, унинг устига йўқчилик, очарчилик ҳукм сурган бир пайтда буларнинг барчасини оналар нозик елкаларида кўтариб яшашнинг ўзи бўлмаган. Аммо улар гурурини, орини, андишасини барча нарсалардан устун кўйган. Агар шундай қаноатли аёллар бўлмаганида биз мана шундай фаровон ҳаётга етиб келармидик. Бугун “бир тўйда кийган кўйлагимни бошқа киймайман”, деб эри билан жанжаллашиб учун баҳона қидираётган, “менинг музлатгичим қачон шунақа қуриб-қақшаб турган” ёки “нега менинг олиб келган нарсаларимни сўрамасдан еб қўйдинг”, дея ўғилларига неваралари олдига жанжал қилаётган аёллар, миллат тарбиячиси ҳисобланмиш бўлгуси оналар – қизларингизга қандай ўрнат қўрсатясиз?

Тез-тез кулоққа бир гап чалинади, тез-тез гувоҳи бўлишни хоҳламаганимиз ушбу воқеаларни эшитамиз. Эшитмасак қанийди. Куни кеча Қорақалпоғистонда 13 ёшли фарзандини алдаб, бир неча норгул айтмасдан 15 минг долларга бошқага сотаётган аёл ушланди.

Бундай воқеаларни кўплай

келтириш мумкин. Кўпчилик, мажбурликдан қилган, пул етишмовчилиги бўлган, дейиши мумкин. Аммо атрофимизда ногирон ўз ҳаётини хавф остига қўйиб, буйраги, жигарининг ярмини бериб фарзандининг умрига умр қўшаётганлар бор. Одам ўз боласини сотиши учун қанчалик тубан бўлиши мумкин. Ўз боласини сотиш дегани бутун масъулиятдан фориғ бўлиш деганими? Унинг тарбияси ва моддий таъминлашдан бош тортиш деганими? Ахир оналар болалари учун мотивация берадиган энг катта КУЧ эмасми? Фарзандидан осонгина қутулаётганлар бир умр масъулиятдан қутулар, аммо оғир юкдан қутула оладими, виждон азобидан-чи???

...Йиллар ўтди. Эдисон онасининг ўлиmidан сўнг бир куни архивни титқилаб ўтириб эскириб кетган бир мактубни топиб олади (У пайти Эдисон кашфиёти билан машхур инсонга айланган эди). Хатда шундай деб ёзилган эди: “Сизнинг ўғлингиз ақли заиф. Биз уни бошқа болалар билан ўқита олмаймиз. Ўғлингизни ўзингиз уйда ўқитишингизга тўғри келади.”

Эдисон бу мактубни ўқигач соатлаб йиғлади. Кейин эса кундалигига ёзиб қўйди: “Томас Ава Эдисон ақли заиф бола эди. Онасининг қаҳрамонлиги туфайли у аср кашфиётчисига айланди!”

Ҳа, донишмандлар айтганидек, жаҳоннинг бутун гурури оналардан. Фақат кучли оналаргина миллат тарбиячиси бўла олади.

Барно СУЛТОНОВА,
“Xabar” мухбири

ИНСОНИЙ МАДАНИЯТНИНГ ИБТИДОСИ ВА ЧЎҚҚИСИ

Ёхуж Гёте севзиган кўрққанми?

Немис ёзувчиси Йоханн Волфганг Гётенинг "Ҳамроз диллар" романи қахрамонлари Эдуард ва унинг хотини Шарлотта. Иккиси ҳам ёшликда бир-бирларига кўнгли беради ва бойликка эга бўлиш учун ҳам ҳар иккисини ота-онаси бошқа одамлар билан турмуш қуришга мажбур қилишади. Охир-оқибат Шарлотта ҳам, Эдуард ҳам бева қолади ва ёшликдаги риштани никоҳ билан бирлаштириб оила қуришади.

Ёзувчи Шарлоттани ҳисоб-ки-тобга жуда уста, ақли, мулоҳазали ва босиқ аёл характерида тасвирлайди. Эдуард эса ўз кучи ва иродасини кераксиз нарсаларга сарфлайдиган образ. Ёзувчи асарда қахрамонларидан сохта мукамал одам яратишни истамайди. У фақатгина бир нарсани Шарлоттанинг хотиржамлиги ва босиқлиги орқали аёлни улуғламочки бўлади. Аммо севги туфайли Шарлотта ҳам бу улуғликка путур етказилади. Бу оиланинг хотиржамлиги Эдуарднинг шошалоқлиги, ҳаддан зиёд қайсарлиги сабабли пароканда бўлади. Эдуард хотини Шарлоттанинг қаршилигига қарамай ишсиз қолган дўсти Капитанни ўз оиласида яшашга таклиф қилади. Шарлотта ҳам пансионатда тарбияланаётган ёш ва гўзал жияни Оттилияни уйига чақиради. Эр-хотин Капитан билан Оттилияни бир-бирларига кўнгли қўйса айни муддао бўлади, деган фикрга келишади. Аммо бевақф эсан шамол тақдир чарх-палагини тамоман тескари томонга айланишга мажбур қилади. Эдуард Оттилияга, Шарлотта эса Капитанга кўнгли қўяди. Эдуард севги туфайли ўзини бошқара олмай қолади, ҳатто оилани эркак эканини ҳам унутади. Шарлотта эса бутун дарду ҳасратини, оташини ичига ютади. Ўқувчи ҳарчанд ис-

тамасин севишганлар висол онларига етишолмайди ва бу севги ҳалокат билан якун топади.

Ҳар қандай ўқувчи ёзувчининг асл мақсади никоҳ ва оила муносабатларини ҳамма нарсадан устун эканини китобхонга сингдириш бўлганини сезиши қийин эмас. Шунингдек, у ҳар қандай ёшда бўлмасин "бегона севги" никоҳга мўралаб келса, бунинг оқибати ёмон бўлишини эслатиб ўтади. Бунга ёзувчи ҳаттоки табиат ҳам бефарқ қараб турмаслигини уқтиради. Масалан, Оттилиянинг туғилган кунини нишонлаш тантаналарини Эдуард ҳаддан ортиқ бўрттириб юборади. Уят, андишани унутиб қўйиб бутун оиладагиларни Оттилиянинг туғилган кунини нишонлашга сарфбар этади. Тантаналар пайтида чала қурилган тўғон қиялигига одамлар кўп тўпланиши натижасида тўғондан бир палахсаер узилиб, бир қанча одамлар сувга кулаб тушади. Бу талофот орқали ёзувчи севишганларни ороҳлантирмоқчи бўлади. Аммо улар буни ҳис этишмайди.

Асарда яна бир қахрамон руҳоний Митлер образи тез-тез гавдаланади. Ёзувчи бу образ орқали ўша даврда (1820 йиллар) ҳам эр-хотинлар ўртасидаги ажрим масаласига атрофдагилар жиддий қараганини эслатиб ўтади. Айнан Митлернинг саяб-харакатлари туфайли бирорта эрхотин ажралиш учун ариза бериб судларни безовта қилмаган. Ажралиш фикрида юрган Шарлотта билан Эдуардга Митлер шундай дейди:

"...Никоҳ – бу инсоний маданиятнинг ибтидоси ва чўққисидир. У кўпол одамни юмшатади, зиёли одамга эса ўз юмшоқлигини намоиш қилишга имкон яратади. Никоҳ бузилмаслиги керак: чунки у бахт келтиради, бошқа ҳар қандай майда-чуйда

ғам-ташвишлар унинг олдида арзимасдир. Қанақа ғам-ташвиш ҳақида гап бўлиши мумкин? Гоҳи-гоҳида одамда бетоқатлик кайфияти бўлади-да, ўзини гўё бахтсиздек ҳисоблайди. Ушандай лаҳзалар ўтиб кетган заҳоти одам ўзини бахтли ҳис эта бошлайди ва ҳамма нарса аввал қандай бўлса, тагин аслига қайтади. Ажралиш учун ҳеч қандай сабабга ўрин қолдирмаслик керак..."

Ёзувчи англатормоқчи бўлган ва ўзи курашган ҳақиқатлардан яна бири ҳақида айтиб ўтсак. Шарлотта билан Эдуард бир марта ажрашган. Ҳаёт тажрибасидан шуниси аниқки, агар бир-бири билан келишолмай юрган эр-хотинларни кимдир тўхтатиб қолмаса, иккинчи, ҳатто учинчи марта ҳам ажралишга мойиллик пайдо бўлиши мумкин. Буни алам устида юрган эр-хотинларнинг ўзи сезмайди. Шу сабабли Гёте Эдуард билан Оттилияни ҳалок қилиб, бу никоҳни севгидан асраб қолган бўлса ажаб эмас.

Замондошларининг фикрича, Йоханн ҳаёти даврида севгидан жуда кўрққан экан. Адабиётшунослар ёзувчини юксак муҳаббатни тушуниб етмасликда айб-лашади. Шу сабабли "Ҳамроз диллар"да севгини ўзига хос тарзда ҳалок этган, унинг учун севги қалб кимёси эди, ёқтиришни эса "танланган яқинлик" деб атаган, деган фикрларни билдиришган. Сабаби, Гёте ҳаёт йўлларида кўп аёлларни севган ва севилган, бироқ улар билан никоҳ орқали боғланиб, оила қуришдан тийилган. Фақатгина Кристиана Вулпиус билан бирга яшаб, фарзандлар орттирган. Чунки у никоҳни виждон билан боғланган ришта деб билган. Акс ҳолда инсонни бир умр нотинч яшашга мажбур қилади, деб ҳисоблаган.

Нигора РАҲМОНОВА

ҚАТРА

Нортўхта тўрва-халтасини кўтариб бозорга отланди. Дарвоза олдида етганида, аёли Тозагул оладиган нарсаларини яна бир бор эслатди.

КЕЧИККАН ИЗҲОР

– Ҳа, айтгандай, бир-икки кило қанд-қурс ҳам қўшиб ола келинг. Бугун байрам, ахир.

Яна биров дарвоза олдида турса, хотиндан яна бир дунё "заказ" оладиган кўринади. Нортўхтанинг ортидан Тозагул яна нималардир деди, у эшитса-да, эшитмасликка олиб кетди.

Шаҳар айлана туриб одамларга разм солди. Ҳаммада кайфият бошқача. Буни юзларидаги табассумдан билиш мумкин. Кўчалар гўё гулзорга айланиб кетган. Ҳатто тоғлардаги лоззорлар ҳам шаҳарга кўчиб келгандай. Одатдаги кунларда гул кўтарган одамларга йўловчилар бир кизиқиш билан қараб қўйишса, бугун гул кўтармаган кишиларга ҳайратланиброқ қарашаётгандек. Қўллар, йўллар гулга тўлиб кетгандай. Нортўхта ўйланиб қолди, ёши олтимшига яқинлашибдики, Тозагулга бир маротаба бўлса-да гул совға қилмабди. Тўйи бўлаётган куни шаҳарда ўқийдиган синфдоши Абдуқул бир даста гул олиб келганди. Уша гулнида ўз қўллари билан Тозагулга тутқазмаганди. Нима бўлса бўлар, энди Тозагулга бир даста гул тутқазди, бундан шодланса

ажаб эмас. Ана шу хаёл ила гулбозорга бурилди. Гулдасталарнинг нарҳини сўради. 25 минг сўм-а? Бу пулни ёнига қўшиб болаларига бир кило гўшт олиб борса бўлмайdimи? Яна ўйлаб қолди. "Гўшт емай юрганми болалари? Ойда битта-иккита кўзини сўйиб бериб турса..."

Умр бўйи чўпон таёғини ушлаган, от чопиб, улоқ ўйнатган бу қўллар биринчи бор нафис гулни тутди. Бақувват қўллар титради. Юрагида алланечук илиқлик ва алланечук ҳаяжон пайдо бўлгандек бўлди. Бир қўлида гул, бир қўлида бозор-ўчари билан шаҳар бўйлаб юрибди. Йўловчилар унга ҳайратланиб қарагандек, Нортўхта қўлидаги гулни қаерга қўйишинида билмади. "Чиroyли кийинган одамларга гул ярашадида, бизга ўхшаган увада чопон кийиб олган одамларга гул ярашарmidи? Қариганингда элга эрмак бўлдинг, Нортўхта". Шу хаёллар билан қишлоғига қандай етиб борганини билмади. Машинадан тушар-тушмас, қўлидаги гулни қўйнига солди. Юрагидаги илиқлик гулга ўтгандек бўлди. Қишлоқ кўчаларида одамлар Нортўхтага қўлларини бигиз қилиб кўрсатаётгандек. Дарвозадан кирар-кирмас набиралари унинг олдида югуриб чикди. Бозорлигини уларга берди. Шаҳарда яшайдиган Гулсевар қизи олдида пешвоз чикди. Қизи кургур шаҳарлик бўлса-да, қишлоқ шевасида гапирди. "Эзнами байрамман табриклагани келдим". "Умрингдан барака топ, болам..." дея пичирлади Нортўхта. Уй тўрига қўйилган тахмон ортига гулни яширди, яхши ҳам биров кўрмади. Оғилхонадан сигир соғиб келаятган Тозагулни имлаб чақирди. Бировга умрида гул бериб кўрмаган, бировдан умрида гул олмаган нигоҳлар бир зум туташди. Тозагулнинг юзлари қўлидаги поладанда қизарди, Нортўхтанинг юзлари Тозагулниқидан-да қизарди. Бағрида энтиқиб нафас олаётган эллика кирган Тозагули унинг учун яна ўттиз йилга ёшарган эди...

Муқимбой ИСМОИЛОВ,
Жиззах вилояти,
Галлаорол тумани

МУАЛЛИФЛИК ВА ТУРДОШ ХУҚУҚЛАР ҲИМОЯСИ ТАЪМИНЛАНМОҚДА

Фан, адабиёт, санъат, радио-телевидение асарлари, овоз ёзиш, кашфиёт ва ихтиролар, раціонализаторлик тақлифлари, саноат намуналари, фойдали моделлар, компютер дастурлари, маълумотлар базаси, ишлаб чиқариш сирларининг эксперт тизимлари, товар белгилари, фирмаларга тегишли атамалар ва бошқалар ахли башариятнинг ақлий-ижодий фаолияти маҳсули ҳисобланади. Уларнинг баъзилари турли соҳаларни ривожлантиришга хизмат қилса, бошқалари инсон маънавиятини бойитишда, авлодларнинг ҳар томонлама баркамол бўлиб вояга етишида муҳим ўрин тутаяди. Шу боис барчаси халқаро миқёсда ҳуқуқий жиҳатдан муҳофазаланади, тарихий аҳамиятга эга бўлганлари бебаҳо мерос сифатида архивларда сақланади.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда ҳам интеллектуал мулк тизimini ривожлантириш ва уни ҳимоя қилиш масалаларига жиддий эътибор қаратилди. Хусусан, 1991 йил декабрида Жаҳон интеллектуал мулк ташкилотига аъзо бўлиш, соҳага оид ўндан ортиқ қонунни қабул қилиниши диёримизда интеллектуал мулкнинг мустақам миллий ҳуқуқий асослари ва ўзига хос тизими вужудга келишига хизмат қилди. Эзгу ниятда ташкил этилган Интеллектуал мулк агентлиги эса ушбу мулк объектларига бўлган ҳуқуқларнинг ишончли ҳимояси таъминлашга, шунингдек, инновацион технологиялар, илмий-техник, бадий-конструкторлик ишланмаларни мамлакатимиз иқтисодийтини модернизациялашга, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш жараёнига жорий қилишни рағбатлантиришга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Ўтган давр мобайнида мамлакатимиз соҳага оид қатор халқаро конвенция ва шартномаларга қўшилди. Адабий ва бадий асарларни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Берн конвенцияси шулар жумласидандир. Бу ҳужжат муаллифлик ҳуқуқи соҳасидаги асосий халқаро шартномалардан бири бўлиб, унга қўшилган давлатлардан бирида яратилган асарлар бошқа аъзо мамлакатлар ҳудудларида ҳам бирдек муҳофазаси қилинади. Ўзбекистон бу ҳужжатга 2005 йил 19 апрелда қўшилди. Шу муносабат билан юртимизда жадал ривожланаётган техника ва ахборот-коммуникация технологияларида ҳамда муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар объектларидан фойдаланишда қонун устуворлигини таъминлаш зарурати туғилди. Пировардида 2006 йил 20 июлда "Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида"ги қонун қабул қилинди. Унинг асосий мақсади фан, адабиёт ва санъат асарларини (муаллифлик ҳуқуқи), ижролар, фонограммалар, эфир ёки кабел орқали кўрсатув ёхуд эшиттириш бевуҳи ташкилотларнинг кўрсатувлари ёки эшиттиришларини (турдош ҳуқуқлар) яратиш ҳамда улардан фойдаланиш билан боғлиқ ҳолда юзага келадиган муносабатларни тартибга солишдан иборат қилиб белгиланди.

Бугунги кунда асарлар ва турдош ҳуқуқлар объектларидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ёрдамида ноқонуний фойдаланувчилар ҳам тез-тез учраб туради. Бундай ноҳушлиқларга қатъий чек қўйиш учун кескин чоралар кўриш лозим.

Айни мақсадда муаллифлик ҳуқуқини ҳимоялашни янада кучайтириш, амалдаги қонунларга, хусусан, жиноят ва маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларга бундай қилмишларга нисбатан жиддий жавобгарликни назарда тутувчи тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш фойдадан ҳоли бўлмади ва шундай ҳам бўлди. Ўзбекистон Республикаси Президенти "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодексларига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонуни бунга мисолдир. Қонун 2019 йил 6 февралда қабул қилиниб, Сенат томонидан 2019 йилнинг 28 февралда маъқулланган. "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодексда муаллифлик ва турдош ҳуқуқларни бузганлик учун жавобгарлик белгиланган. Мисол учун, асарлардан ёки турдош ҳуқуқлар объектларидан қонунга хилоф равишда фойдаланиш, худди шунингдек, асарларнинг ёки турдош ҳуқуқлар объектларининг контрафакт нусхаларини такрорлаш, тарқатиш тегишли жазолар қўлланилишига олиб келади.

Шунингдек, ихтирога, фойдали моделга ва саноат намунасига бўлган ҳуқуқларни бузганлик учун ҳам жавобгарлик чораси белгиланган.

Қайд этиш жоизки, "Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида"ги қонун оммавий ахборот воситалари фаолиятида энг устувор ўрин тутадиган қонун ҳужжатларидан ҳисобланади. Мамлакатимизда 1000дан ортиқ оммавий ахборот воситаси фаолият олиб бораётган экан, уларда чоп этилаётган ҳар бир материал қайси бир муаллифнинг ижод маҳсули. Унинг муаллифлик ҳақ-ҳуқуқлари муҳофазаси айни шу қонун орқали амалга оширилади. Бу масаланинг бир жиҳати бўлса, мазкур қонун мазмун-моҳиятини аҳолининг кенг қатламлари орасида тарғиб этиш, хусусан, фуқароларнинг интеллектуал мулк соҳасидаги ҳуқуқий саводхонлигини оширишда оммавий ахборот воситалари фаолияти муҳим ўрин тутаяди. Негаки, юқорида ҳам таъкидланганидек, жамоатчилик орасида ҳали ҳам муаллифлик ҳуқуқига нисбатан етарли даражада жиддий муносабат шаклланмаган. Кўпчиликнинг назарида, фақат моддий ўғирлик ёки бошқа оғир жиноятлар содир этилгандагина қонун томонидан жазо белгиланади. Лекин муаллифлик ҳуқуқига

дахл қилиниши, унга амал қилмаслик ҳам оғир жиноят эканини, бунинг учун қонун олдида жавобгарлик борлигини ҳамма ҳам тушунавермайди ёки тушунишни истамайди.

Шу ўринда аксарият муаллифларнинг ҳуқуқий билимлари саёзлиги ва бунинг оқибатида ҳуқуқларининг бузилишига ўзлари йўл қўйиб беришларини ҳам қайд этиш керак. Бу эса интеллектуал мулк плагиаторларига жуда қўл келади. Бу каби далилларни жамиятнинг илгор синфи бўлган оммавий ахборот воситалари вакиллари фаолиятида ҳам учратиш мумкин. Масалан, манба кўрсатилмаган ҳолда ахборот агентликлари томонидан тарқатилган материалдаги фактлардан кенг фойдаланиш, даврий нашрда эълон қилинган материалнинг манба кўрсатилмаган ҳолда бошқа ахборот воситасида чоп этилиши каби ҳолатлар учраб туради. Айрим ҳолларда бир муаллифнинг бир хил мавзудаги материаллари икки даврий нашрда чоп этилиши ҳоллари ҳам кўзга ташланади. Яъни, фактлар ва далиллардан фойдаланиш табиий ҳолдек қабул қилинапти.

Бу ҳақда сўз бораркан, интернет материалларидан фойдаланиш масаласида ҳам айрим ҳолатларни тилга олиш жоиз. Интернет материалларидан кенг фойдаланиш барча ОАВ учун бугунги кунда оддий ҳолга айланган. Бирок улардан фойдаланганда кейин манба, ҳеч бўлмаса, интернет материаллари асосида тайёрлангани ҳам келтирилиши лозим. Аксарият ҳолларда манба маълум қилинмайди ва саҳифани таҳририятдаги журналист томонидан тайёрлагани билдирилади, холос. Нашрлардаги фотосуратларда ҳам худди шундай ҳолат кузатилади. Бирон жойда манба қайд этилмайди Бу ҳам ижодий ўғирликнинг бир кўринишидир.

Тилга олинган далиллар мазкур қонун ва қонуности ҳужжатларининг ҳаётга жорий этилиши борасида жиддий иш олиб боришни тақозо этади. Зеро, муаммо мавжуд экан, унинг ечими ҳам топилмайди.

Ўқтам ҒАҒУРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ахборотлаштириш ва
телекоммуникациялар соҳасида
назорат бўйича давлат
инспекциясининг Қашқадарё
вилоят ҳудудий инспекцияси
инспектори

МАГИСТРАЛ ЛИНИЯЛАР МУҲОҒАЗАСИ ҚАНДАЙ?

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 15 майдаги "Телекоммуникация линиялари ва иншоотларини муҳофазаси қилиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида"ги қароридан республикамиз ҳудудларида телекоммуникация линиялари ва иншоотлари муҳофазаси қилиниши қатъий қайд этилган бўлиб, барча корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, фуқаролар томонидан телекоммуникация линиялари ва иншоотларини муҳофазаси қилиш мажбурийлиги белгиланган.

Алоқа коммуникацияларига шикаст етказадиган ҳар қандай ҳаракатларни амалга ошириш тақиқланади, йўлларни тузатиш ва таъмирлаш ишларини бажариш тегишли ташкилотлар, аҳоли яшаш жойларида эса, ҳокимликлар билан келишиб олинган сўнг амалга оширилиши мумкин. Ташкилотлар бундай ишларни бажариш зарурлиги тўғрисида ёзма хабар олгандан сўнг уч кун муддатда алоқа коммуникациялари эгаларига маълум қилишлари керак.

Алоқа коммуникацияси муҳофазаси қилинадиган ҳудудларда ишларни ташкил этувчилар иш бошланишидан қамиди бир сутка олдин алоқа коммуникацияси эгаларига ишни бошлаш санаси ва соати, ишларни бажаришда уларнинг вакили иштирок этиши зарурлиги тўғрисида телефонограмма ёки шахсан хабар беришлари шарт. Улар эса, иш жойига ўзларининг вакиллари ўз вақтида, кўрсатилган муддатда келишларини таъминлайдилар, кўрсатиб ўтилган вакиллар ҳозир бўлмаган тақдирда мазкур ҳудудларда таъмир ишлари олиб борилиши тақиқланади.

2020 йилнинг беш ойи давомида "Ўзбектелеком" АҚ Бухоро филиалига қарашли зона ичидаги магистрал оптик толали алоқа кабелларида турли ишларни ўзбошимчилик билан бажариш вақтида экскаватор ҳайдовчилари томонидан сақкиз марта узилишлар содир этилиб, белгиланган талабларга риоя этилмаган. Жумладан, Шофиркон ва Ғижувон туманларида икки марта, Вобекан, Ромитан (Ғазли шаҳри), Пешку ва Жондор туманлари ҳудудларида эса бир мартадан оптик толали кабелларга шикаст етказилиб, узиб юбориш ҳолатлари содир этилган. Бу алоқа сифати ёмонлашуви, интернет тезлиги пасайишига олиб келган ва фойдаланувчиларнинг ўринли норозилик мурожаатлари келиб чиқишига сабаб бўлган.

Бунга, биринчидан, "Ўзбектелеком" АҚ Бухоро филиали томонидан зона ичидаги магистрал кабеллар ўтган жойларга етарлича оғоҳлантирувчи ва кўрсаткичли белгиларнинг ўрнатилмагани, корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, фермер ҳўжаликлар ва фуқаролар билан тарғибот ишлари етарлича олиб борилмагани, иккинчидан, қурилиш ташкилотлари, фермер ҳўжаликлар раҳбарлари, экскаватор ҳайдовчилари ва фуқаролар томонидан ишларни ўзбошимчилик билан амалга оширилиши оқибатида келиб чиқмоқда.

Ўзбекистон Республикаси "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодексининг 154-моддасига асосан Бухоро вилояти ҳудудий инспекцияси томонидан юқорида қайд этилган ҳолатлар, яъни кабелларнинг узилишига сабаб бўлган ҳар бир ҳуқуқбузарга нисбатан қонунчилик асосида маъмурий чоралар кўрилади.

"Ўқтамназорат"нинг Бухоро
вилояти ҳудудий инспекцияси

12 | АЛОҚА ОЛАМИДА

ПАНДЕМИЯ

ЭНГ БОЙ АМЕРИКАЛИКЛАР
ЯНАДА БОЙИБ КЕТИШДИ

Америкалик миллиардерлар, мамлакат глобал пандемия ўчоғи бўлиб туришига қарамай, ўз бойликларини янада ошириб олишди. Икки ой ичида — 18 мартдан 19 майгача бўлган ораликда “АҚШнинг

+600 энг бой инсони” рўйхатида турган инсонлар биргаликда 434 миллиард АҚШ доллар ишлашди. Март ойида мамлакатда 614 нафар миллиардер бор эди, май ойида уларнинг сони 630 нафарга етди.

Пандемия шароитида энг кўп бойиган инсон Amazon раҳбари Жефф Безос бўлди (+34,6 миллиард доллар). Кейинги ўринларда: Facebook асосчиси Марк Цукерберг (+25,3 млрд.), Microsoft асосчиси Билл Гейтс (+8 млрд.), Oracle асосчиларидан бири Ларри Эллисон (+7 млрд.), Berkshire Hathaway раҳбари Уоррен Баффет (+564 млн. доллар).

Гувоҳи бўлганингиздек ҳаммаси асосан технология компаниялари хўжайинлари, бутун дунё бўйлаб ҳаракатланишга чекловлар ўрнатилгани ортидан кўп ишлар онлайнга ўтказилгани учун бу сектор яхши даромад келтирди.

ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯЛАР

ЎТА ЮҚОРИ ТЕЗЛИК РЕКОРДИ ЎРНАТИЛДИ

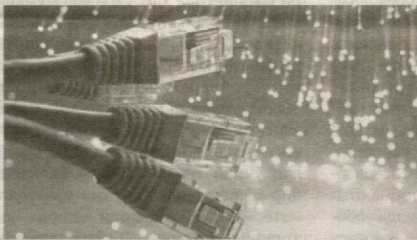
Австралиялик тадқиқотчилар хитойлик ва канадалик ҳамкасблари билан интернет тезлигини 44,2 Тбит/сонияга тезлаштира олган чипни яратишди. Бу тезлик амалдаги энг тезкор уй интернетидан 44 минг марта тезроқдир.

Олимлар бундай улкан тезликка янги оптик чип эвазига эришишган. Чипнинг ўлчами 5 мм.га 9 мм.ни ташкил қилади. Унинг ёрдамида оптик толали кабел ичида микролазерлар солит кристаллар билан таъсирлашганда микрожоллар ҳосил қилади. Ушбу микрожоллар ҳар бирини алоҳида коммуникация канали сифатида қўллаш мумкин бўлган 80та алоҳида инфракизил лазер ўрнини босади.

Олимлар янги чипнинг тадқиқотини Австралиядagi Монаш, Сунберн ва Мелбурн университетлари бинолари орасида тортилган 76,6 км. кабелда ўтказишган. 4 Тгц ўтказиш қобилиятига эга тармоқ маълумотларни 44,2 Тбит/сония тезлик билан узата олган.

Амалиётда бундай тезлик қанчалик катталигини тасаввур қилиш мураккаб. Бундай тезликда HD форматдаги 1000та филмни бир сониядан камроқ вақт ичида кўчириб олиш мумкин. Ваҳоланки, 2019 йил декабрида дунёда симли интернетнинг ўртача тезлиги 70 Мбит/сонияни ташкил қилган. Жумладан, бугунда фойдаланувчилар учун интернетга энг тезкор улаиш 1 Гбит/сонияни ташкил қилади. АҚШ энергетика вазириликнинг махсус илмий тармоғи Esnет тезлиги 400 Гбит/сонияга етади, бироқ бу тармоқдан NASA каби ташкилотларгина фойдаланади.

Бундай катта тезликка мавжуд тармоқларда эришилгани ушбу технологияни оммавий қўллаш мумкинлигини кўрсатади. Фақатгина янги чипларни тармоқ инфратузилмасига киритиш усулини топиш керак бўлади. Аммо бунга муайян вақт талаб қилиниши мумкин.

СМАРТФОНЛАР

ХИАОМИ СУПЕРАРЗОН REDMI
10X 4G СМАРТФОННИ ЧИҚАРДИ

Хиаоми корпорацияси 26 май куни Redmi 10X 5G смартфонини тақдим этганди. Кейин қутилмаганда унинг янада илғор талқини – Redmi 10X Pro ҳам намойиш этилди.

Бундан ташқари, бешинчи авлод уяли алоқа тармоғини қўллаб-қувватламайдиган, гарчи кўринишидан икки “оға”сига ўхшаб кетса-да, умуман бошқача смартфон — Redmi 10X 4G чиқарилгани маълум бўлди.

Redmi 10X 4G модели MediaTek Helio G85 процессори базасига қурилган ва икки хил конфигурацияда чиқади. Тезкор/ички хотираси 4/128 гигабайтлисининг нархи бор-йўғи 104 доллар, 6/128 Гб гигабайтлиси эса 168 доллар туради.

Бу смартфон 6,53 дюймли IPS-экран, 48+8+2+2 мегапикселли квадрокамера, 13 МПлик олд камера ҳамда Redmi уни қадокданок MIUI 12 графиги қобиғи билан чиқарилди.

Redmi 10X 4G

орқа панелга жойлашган дактилоскопга эга. Redmi уни қадокданок MIUI 12 графиги қобиғи билан чиқарилди.

Redmi 10X 4G аккумулятори 5020 мА/соатлик бўлиб, 18 ваттлик тезкор қувватланади. Унинг корпусида инфракизил порт ҳамда қулоқчин учун 3,5 миллиметрлик стандарт аудиотирқиш мавжуд. Мазкур смартфон Хитойда аллақачон сотувга қўйилди, хориз бозорига чиқиш-чиқмаслиги ҳозирча номаълум.

БОЗОР

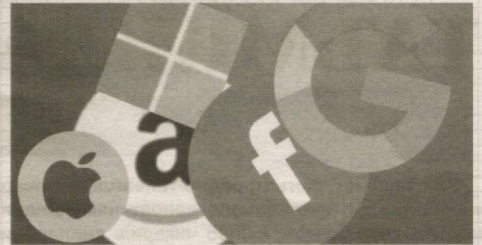
ЎИРИК ИТ-КОМПАНИЯЛАРНИНГ КАПИТАЛИЗАЦИЯ
ҚИЙМАТИ РЕКОРД ДАРАЖАДА КЎТАРИЛДИ

АҚШнинг энг йирик бешта технологик корпорацияси — Microsoft, Apple, Amazon, Alphabet ва Facebookнинг умумий бозор капитализация қиймати рекорд даражага кўтарилиб, 5,6 триллион долларга етди. Бу ҳақда “Коммерсант” хабар берди.

Қайд этилишича, мазкур компанияларнинг акциялари нархи март ойида бошқа компанияларники каби тушиб кетган. Шундан сўнг уларнинг нархи ошиб, инқирозгача бўлган кўрсаткичдан ҳам юқорига кўтарилди.

Март ойидаги нархлар кулашидан кейин мазкур компанияларнинг умумий капитализацияси 1,7 триллион долларга ёки 43 фоизга ўсган. Бу эса АҚШ компаниялари ўсишининг ўртача кўрсаткичидан юқори ҳисобланади. Уртача кўрсаткич 33 фоизни ташкил қилган.

Шу тўғрисида S&P 500 биржаси индексидаги компаниялар умумий капитализациясида технологик гигантларнинг улуши ошган ва улар мазкур биржадаги компаниялар умумий қийматининг 24 фоизини ташкил қилмоқда. Бу эса инқирозгача бўлган даврдаги кўрсаткичдан уч фоиз юқори ҳисобланади.

АМАЛИЙ ТИЗИМЛАР

MICROSOFT 32 БИТЛИ
WINDOWSЛАРНИ ТЎХТАТАДИ

2004 талқиндаги Windows 10 чиқарилганидан кейин Microsoft компанияси 32 битли OEM йиғишни тўхтатганини маълум қилди (компьютер ва лэптопларга аввалдан ўрнатиладиган дастурий таъминот ҳақида гап кетмоқда).

Янгиланган талабларга мувофиқ, барча янги шахсий компьютерлар фақат тизимнинг 64 битли талқинида ишлайди.

Бироқ шу пайтгача 32 битли Windows 10дан фойдаланиб келганлар хавотирланмасалар ҳам бўлади: компания эски компьютерлар учун хавфсизлик янгиланишлари ва янги функцияларни чиқаришни давом эттиришни ваъда қилмоқда.

Аммо бу янгилик 32 битли Windows 10ни эски дастурий таъминотга айлантирди ва компания уни қачонгача қўллаб-қувватлашини энди вақт кўрсатади.

РЕЙТИНГ

IPHONE 11 ВА БОШҚАЛАР

MacRumors наشري ушбу йилнинг биринчи чорағида энг кўп сотилган смартфонлар статистикасини эълон қилди. Унда етакчилиكنи iPhone 11 қўлга олган: бир чоракнинг ўзида 19,5 миллион дондан ортиғи сотилган. Таққослаш учун: олдинги йилнинг шу даврида iPhone XR моделидан 13,6 миллион донаси сотилган эди. Яъни, Applesнинг ўн биринчи авлод энг арзон айфони нафақат ўз “аждод”идан 43 фоизга ўзиб кетди, балки бу ишни пандемия шароитида уддалай олди.

Иккинчи ўринни Galaxy A51 эгаллаган – бу йилнинг илк чорағида Samsung ундан 6,8 миллиондасини сотган. Кучли учликка Хиаоми вакили ҳам кирган – Redmi Note 8 фаблети 6,6 миллионлик натижага эришган.

2020 йилнинг биринчи чорағида энг кўп сотилган смартфонлар ўнталиғига Redmi Note 8 Pro, iPhone XR, iPhone 11 Pro Max, Galaxy A10s, iPhone 11 Pro, Galaxy S20+ ва Galaxy A30s моделлари ҳам кирган.

Ўтган йилнинг биринчи чорағи билан таққослаганда, бу йилги ўнталиқда “айфонлар” сони биттага ортиб, жами тўрттага етди. Яна бир муҳим тенденция – етакчилар рўйхатида арзон смартфонлар йўқ ҳисоби. Шунингдек, рейтингда унталиқда смартфон-сознинг турли моделлари мавжудлигини ҳам таъкидлаш керак.

Саҳифани С.ТЕМИРОВ тайёрлади.

РОССИЯ ВА ТУРКИЯ ЛИВИЯДА ТЎҚНАШАДИ...МИ?

Ливияда 2011 йилдан буён давом этаётган фуқаролар урушида воқеаларнинг сўнгги ривож рақиб томонларни қўллаб-қувватлаётган Туркия ва Россия энди қандай йўл тутади, деган саволни кун тартибига келтирган.

Туркия ўтган йилнинг 27 ноябрида Триполидаги БМТ томонидан тан олинган Миллий Бирдамлик Ҳукумати (МБХ) билан имзоланган шартнома доирасида Ливиядаги тўқнашувларнинг бир қисмига айланди. Туркия Куролли Кучлари ҳарбий мутахассис ва маслаҳатчилар билан дастаклаётган МБХнинг охириги пайтларда қўлга киритган ютуқлари Ливиянинг фуқаролар урушидаги мувозанатни ўзгартириб юбориши мумкинлиги айтилмоқда.

Россия 2018 йил охирида Кремлга яқинлиги айтиладиган "Вагнер" хусусий ҳарбий ширкати ёлланма аскарларининг Ливияга юборилиши билан ўйинга қўшилди.

БМТ ҳисоботларида "Вагнер" гуруҳининг 1200га яқин ёлланма аскарлари ва қурол-яроғлари Россияда таълим олган генерал Халифа Хафтар кучларини 2018 йилдан буён дастаклаб келиши айтилади. Март ойидан эътиборан ҳарбий ҳаракатларнинг шиддатли тус олиши манзарасида Туркия ва Россия Ливияда юзма-юз келадими, деган саволлар пайдо бўлмоқда.

Туркия ўтган йил 27 ноябрида МБХ билан ҳарбий ва ҳавфсизлик соҳасида ҳамкорликка доир битим ва денгиз чегаралари тўғрисидаги меморандумни имзолаганди. Туркия Греция ва Жанубий Кипрнинг Миср ва Исроил билан Урта Ер денгизи шарқидаги бой углеводород манбаларини бўлишига доир келишувларига Ливия билан худди шундай қадамлар қўйиш орқали жавоб берган. Ва ҳозирда ана шу келишувларни дастаклаш учун Триполидаги генерал Хафтарга қарши ҳукуматни ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда.

Қуролли ва қуролсиз дронлар воситасида Хафтар кучларига ҳаводан зарба берган ва мудофаа тизимларини ишдан чиқарган Миллий Бирдамлик Ҳукумати қуруқликда ҳам илгарилаб, муҳолиф кучларни чекиншига мажбур қилди. Туркия Мудофаа вазири Хулуси Акар 20 май кuni берган баёнотида Туркия Куролли Кучларининг Ливиядаги фаолияти натижасида минтақада кучлар мувозанатни сезиларли даражада ўзгарганини айтди: "Турк Куролли Кучлари ҳар-

бий тайёргарлик ва маслаҳатчилик хизматларини бошлаганидан буён Ливиядаги мувозанатда муҳим ўзгариш бўлди. Мамлакатнинг худудий бутунлиги йўлида курашаётган Миллий Бирдамлик Ҳукумати га қарашли кучлар катта галабаларга эришди".

МБХ кучлари 25 мартда бошлаган "Ғазаб вулкони" амалиёти натижасида Триполи ғарбидаги стратегик аҳамиятга эга Ватийа ҳарбий ҳаво базаси Хафтар кучларидан қайтариб олинган.

Россия Хафтарни дастакламоқда

Россиянинг Ливиядаги сиёсати икки хил кўринишга эга. Расман Москва Ливиядаги урушаётган томонларни 2015 йилдаги битимга мувофиқ сиёсий музокараларга қақриб келади. Аммо норасмий шаклда "Вагнер" ширкатининг ёлланма аскарлари орқали Хафтарни дастаклайди.

Бирлашган Араб Амириклари ҳомилигида Россиядан қурол сотиб олаётган Хафтарнинг 2019 йилга қадар "Вагнер" аскарлари ёрдамида устунлик сақлаб келганлиги айтилади. Май ойи бошида матбуотга сизган ҳисоботда айтилишича, "Вагнер" гуруҳи ҳам аскарлар ва ҳам снайперлари билан Ливиядаги урушнинг янада шиддатли тус олишига хисса қўшган. Кремль эса, "Вагнер" ширкатининг ўзига алоқаси йўқлиги ва Ливиядаги Россия фуқаролари Москва-нинг манфаатларини намоён этмаслигини айтиб келади. Аммо охириги бир ҳафтада юз берган воқеалар, Россия Ливиядаги фуқаролар урушига янада фаол-

роқ аралашishi эҳтимолини юзага чиқармоқда.

Ливия Миллий Бирдамлик Ҳукумати Ички ишлар вазири Фатҳи Башага сешанба кунги баёнотида Россия Суриядаги Ҳмеймия ҳаво базасидан камиди 6 Mig-29 ва Су-24 қирувчи учоқларини Хафтар кучлари учун Ливияга келтирганини айтди. Анқарадаги ҳавфсизлик доиралари ҳам қўлларидан рус ҳарбий учоқлари ўтган ҳафта Ливияга етиб борганига доир ишончли далиллар борлигини айтмоқда. Ташқи ишлар вазириги вакили Ҳами Аксой Хафтар кучлари Ливия шарқида ташқи кучлар ёрдамида ҳарбий учоқларни жойлаштирганини айтган, аммо бирон давлат номини тилга олмаган. Россиянинг Ливияда бузилган мувозанатни Хафтар фойдасига тиклаш мақсадида бу каби қадам қўйган бўлиши мумкинлиги тахмин этилмоқда.

Расмий Анқарага кўра, Россия Сурия ва Ливиядаги инқирозларни боғлаш орқали Урта Ер денгизининг икки муҳим нуқтасида назорат ўрнатишни мақсад қилган. Бу охириги пайтларда ғарб давлатларида ҳам таъшиш уйғотмоқда.

НАТО Бош котиби Йенс Столтенберг Хафтар билан Триполидаги Миллий Бирдамлик Ҳукуматини бир қаторга қўйиб бўлмаслигини айтган. АҚШнинг Ливиядаги элчиси Ричард Норланд эса, Хафтар музокаралардан қочса, бутун легитимлигини йўқотиши ҳақида огоҳлантирган.

Туркия ҳам қараб турмайди

Ҳарбий эскпертларга кўра, Хафтар кучлари Россия қирувчи учоқларидан фойдаланиши бошлаган тақдирда ҳавода устунлики қўлга киритиши мумкин. Бу эса урушнинг боришини ўзгартириб юбориши эҳтимоли катта. Аммо Анқара ҳам билвосита бўлсада, бунга жавоб беришини айтмоқда.

Туркия ўзининг Ливиядаги иншоотлари ҳужумга тутиладиган бўлса, бунинг оқибатлари жиддий бўлиши, Хафтар кучлари Анқара учун қонуний нишонга айланиши ҳақида огоҳлантирган.

Тахлилчилар Туркия ва Россия Ливияда очиқча тўқнашишдан қочишга ҳаракат қилаётгани, прокси урушлар эса давом этишини таъкидлашмоқда. Ҳар икки тараф на Сурия ва на Ливиядаги урушнинг асосий ўйинчиси бўлишни исташи айтилади.

ГАРРИ ПОТТЕР МУАЛЛИФИ ЯНГИ АСАРИНИ САЙТГА БЕПУЛ ЖОЙЛАДИ

Британиялик ёзувчи Жоан Роуинг "Твиттер"да жорий йил ноябр ойида болалар учун мўлжалланган "The Ickabog" ("Икабог") номли янги китобини чиқаришини эълон қилди. Ёзувчи ўн йил муқаддам ёзилган мазкур асарнинг Гарри Поттер ва бошқа асарлари билан алоқаси йўқлигини айтиб ўтган. "Доимо бу эртакни чоп этишни хоҳлаганман, лекин

охирги Поттердан сўнг катталар учун мўлжалланган иккита роман устида ишлаганман, шунинг учун уларни олдинроқ чиқаришга қарор қилдим. Яқин вақтларгача "The Ickabog"ни фақат менинг ёш болаларим тинглашарди", - деди ёзувчи.

Роулиннинг сўзларига кўра, кузгача болалар ва ота-оналар карантинда вақтларини мароқли ўтказишлари учун ҳар ҳафта асарнинг болалари нашр учун бағишланган сайтга бепул жойлаб борилади. Дастлабки икки қисмини китобхонлар ўқиши мумкин. Сўнгра китоб чоп этилади, шунингдек, аудио шакли ҳам чиқарилади.

Сюжети ҳақида кўп нарса маълум эмас. Ёзувчининг ўзи бу асар "ҳақиқат ва ҳокимиятни суиестемол қилиш ҳақида" эканлигига ишора қилган.

ЕВРОПАНИ ҚУТҚАРИШ РЕЖАСИ ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ

Европа Иттифоқи кўмитаси томонидан коронавирус пандемиясидан сўнг иқтисодий кутқариш бўйича режа ишлаб чиқилди. Унга кўра, бунинг учун 750 миллиард евро маблағ ажратилади.

Тиклиниш фондидан ажратиладиган 500 миллиард евро иттифоққа аъзо давлатларга қайтариб бермаслик шарти билан тарқатилади. Яна 250 миллиард евро эса кредит сифатида ажратилади. Бироз вақт муқаддам Европа Иттифоқи томонидан аъзо давлатларга 2021-2027 йиллар оралиғида икки триллион евро ажратилиши маълум қилинган эди.

ЭРОН ПАНДЕМИЯ ТУФАЙЛИ ЭНГ ЙИРИК ИНҚИРОЗ ДОМИГА ТУШДИ

Пандемия Эроннинг ижтимоий-иқтисодий тизимидаги иллат ва камчиликларни очиб ташлади, ижтимоий норозилик ва ҳукуматга ишончсизлиқнинг янги тўлқинини келтириб чиқарди, расмий доираларнинг ҳукумат хатти-ҳаракатларини очиқроқ танқид қилишга ундамоқда.

Эрон биринчилардан бўлиб коронавирус билан тўқнашган эди. Мамлакат ҳалигача коронавирус юқтирганлик ва ўлим ҳолати бўйича (110 мингга яқин киши уни юқтирган ва 6700 киши вафот бўлган) дунёда 10-ўринда турибди, апрел охирида кунлик вирус юқтирганлик ҳолатлари бироз пасайган бўлса-да, ордан кўп ўтмай, яна кўтарилиб, кунига 1500гагача чиқиб кетди.

Эроннинг вирусга қарши курашдаги оғир аҳволи қўлланаётган санкциялар, нефт нархининг тушиб кетиши ҳамда жаҳоннинг тиббиёт товарлари ва препаратларидан изоляциялангани сабабли янада оғирлашиб кетди. Ижтимоий солиқни сақлаш соҳасидаги муваффақиятсизликлар узоқ муддатли иқтисодий турғунлик, ижтимоий норозилик ва ҳукуматга ишончсизлик ортиб бориши, ташқи ёрдамга қарамликка олиб келиши тахдиди мавжуд.

Интернет материаллари асосида
У.ЙУЛДОШЕВ тайёрлади

АХБОРОТ СОҲАСИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШ ДАВР ТАЛАБИ

XXI аср – шиддаткор тезликлар асри, ахборот ва ахборот технологиялари асри, интеллектуал ресурслар, юксак технология ва замонавий билимлар инсоният тараққиётининг асосий ва ҳал қилувчи омилга айланаётган даврдир. Бундай даврда оммавий ахборот воситалари, шу жумладан, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари муассислигидаги даврий босма нашрларни чоп этиш ва уларни оммага етказиш муҳим рол ўйнайди. Бундай нашрларни чоп этиш ва уни халққа етказиш, ўз навбатида, назарий, илмий, амалий масалаларни ҳал этишни тақозо этади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан жорий йилнинг май ойида ID-17495 рақамли “Давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари муассислигидаги даврий босма нашрларни қўллаб-қувватлаш ва улар фаолиятини янада ривожлантиришга оид қўшимча чоратadbирлар тўғрисида”ги қарор лойиҳаси халқ муҳокамасига қўйилди.

Мазкур қарор лойиҳаси етти банд ва яна олти кичик бандлардан иборат бўлиб, унда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари муассислигидаги даврий босма нашрларнинг фаолиятини сифатли ташкил этиш ва уларни ривожлантириш, оммавий ахборот воситалари таҳририятлари ходимларининг штат жадвали бўйича сони ва уларнинг иш ҳақи миқдорларини тасдиқлаш ва ушбу меҳнатга ҳақ тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплашга маҳаллий ҳокимият

органларининг вилоят, туман, шаҳар бюджетидан ташқари жамғармалари ҳисобидан етарли миқдорда маблағ ажратиш, таҳририятларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш мақсадида молиявий йил якунида тақсимланадиган таҳририят соф фойдасининг муассисга тегишли қисмини таҳририят ҳисобида қолдириш ва улардан мақсадли фойдаланилишини назорат қилиш, даврий босма нашрларнинг бош муҳаррирлари, ходимлари малакасини ошириш, хусусан газета ва журналлар электрон нашрини юритишда зарур бўлган кўникмаларни шакллантириш бўйича қисқа мuddатли ўқув курсларини ташкил этиш каби бир қатор муҳим вазифалар белгилангандир.

Мазкур қарор лойиҳасининг ўзига хос жиҳати яна шундан иборатки, унда даврий босма нашрларда фаолият юритаётган кадрлар масаласи ҳам ўртага қўйилган. Жумладан, лойиҳанинг 1-бандида

“Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари ўз муассислигидаги даврий босма нашрларнинг фаолиятини сифатли ташкил этиш ва уларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги” ва унда ўз муассислигидаги даврий босма нашрларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, улар фаолиятини ривожлантириш, шу жумладан, журналист-кадрлар захирасини шакллантириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш бўйича 2021-2022 йилларга мўлжалланган “Йўл хариталари”ни ишлаб чиқиш белгиланди.

“Йўл хариталари”ни ишлаб чиқишда, жумладан, “2020 йил 1 сентябрга қадар ўз муассислигидаги даврий босма нашрларнинг электрон вариантларини ишлаб чиқиш ва ишга тушириш; эҳтиёжманд ва фаол журналистларни молиявий аҳолини яхшилаш билан боғлиқ тadbирларни амалга ошириш; таҳририят ходимларининг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, шу жумладан, давлат мукофотларига тавсия этиш орқали рағбатлантириб бориш; Республика Маънавият ва маърифат маркази, унинг ҳудудий бўлимлари билан биргаликда ойда бир кун давлат муассаса ва маҳаллаларда газетхонлик кунларини ўтказиш; даврий босма нашрларда давлат органлари ва ташкилотлари раҳбарларининг, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлар

ри депутатларига тақдим этган ҳисоботларини чоп этишни йўлга қўйиш; халқ депутатлари туман, шаҳар, вилоятлар Кенгашлари томонидан тегишинча туман, шаҳар, вилоят ижроия ҳокимияти муассислигидаги даврий босма нашрлар таҳририятларининг ҳар ярим йиллик якунлари бўйича ўз фаолияти, босма нашр сифат кўрсаткичларининг ўсиш суръати, юзага келиши мумкин муаммолар ҳамда истиқболли режалар тўғрисида ҳисоботини амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида эшитиб бориш каби устувор вазифалар белгиланиши назарда тутилмоқда.

Хулоса қиладиган бўлсак, ушбу қарор лойиҳасидаги қоидалар ва устувор вазифалар босма оммавий ахборот воситалари, айниқса, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг молиявий ва иқтисодий аҳолини яхшилаш, уларнинг таъминотини ушлаб туриш бўйича муассислар зарур даражада амалий ёрдам беришлари, таҳририятларда фаолият юритаётган ходимлар меҳнатини қадрлаш, чоп этилаётган ва халқимизга етказилаётган оммавий нашрларнинг сифатли бўлишига хизмат қилади.

Ноила МУСТАФОЕВА,
Тошкент давлат юридик университети “Тил ўргатиш” кафедраси катта ўқитувчиси

Эълон!

СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ "ALSKOM"

Свидетельство МЮ РУз. №109 от 10.07.2014г. Лицензия МФ РУз. СФ №00211 от 30.12.2015г. Адрес: г.Ташкент, ул. А.Темура, 109.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС за 2019 год (тыс. сум)

ПОКАЗАТЕЛИ	На начало отчетного периода	На конец отчетного периода
Активы		
Долгосрочные активы	33 835 748,3	44 991 350,60
Дебиторы	5 756 344,0	3 724 771,20
Денежные средства	1 286 083	2 479 803,2
Краткосрочные инвестиции	42 988 164,4	43 839 407,3
Прочие текущие активы	2 819 162,7	1 755 257,60
Всего по активу баланса	86 685 502,4	96 790 589,90
Пассивы		
Уставной капитал (фонд)	15 093 554,0	15 093 554,0
Резервный капитал	7 233 260,1	8 975 676,8
Нераспределенная прибыль	5 183 446,5	6 800 829
Страховые резервы	54 389 382,7	62 555 953
Доля перестраховщиков в страховых резервах	477 593,7	1 490 414,2
Прочие пассивы	4 785 859,1	1 874 162,9
Всего по пассиву баланса	86 685 502,4	96 790 589,90

ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ за 2019 год (тыс. сум)

ПОКАЗАТЕЛИ	За соответствующий период прошлого года		За отчетный период	
	Доходы (прибыль)	Расходы (убыток)	Доходы (прибыль)	Расходы (убыток)
Доходы от оказания страховых услуг	47 811 116,24	x	38 908 550,61	x
Другие доходы от оказания страховых услуг	102 535,54	x	19 002,95	x
Себестоимость оказанных страховых услуг		39 082 816,8		33 732 832,58
Валовая прибыль (убыток) от оказания страховых услуг	8 830 835,0		5 194 720,98	
Расходы периода, всего	x	11 921 561,6	x	9 772 384,52
Прочие доходы от основной деятельности	443 448,06	x	966 773,87	x
Прибыль (убыток) от основной деятельности	x	2 647 278,6	x	3 610 889,66
Доходы от финансовой деятельности, всего	4 764 931,82	x	7 111 857,59	x
Расходы по финансовой деятельности, всего	x	56 331,2	x	2 320,69
Прибыль (убыток) до уплаты налога на прибыль	2 053 934,6		3 498 647,20	
Налоги и обязательные платежи от прибыли	x		x	820,70
Чистая прибыль отчетного периода	2 053 934,6		3 497 826,65	

С полной отчетностью компаний за 2019 год можно ознакомиться на сайте www.alskom.uz

Достоверность финансовой отчетности подтверждена Аудиторской организацией ООО «PHF MAK ALYANS» (Лицензия Министерства Финансов РУз АФ №00770 от 05.04.2019г.)

«Страховая Компания объявляет конкурс по отбору независимой аудиторской организации для проверки финансово-хозяйственной деятельности компании за 2020 год по НСБУ и МСФО.

В предложениях, предоставляемых участниками конкурса, требуется указать:

- полное наименование организации;
- государственная регистрация (номер и дата);
- номер и дата выдачи лицензии;
- размер Уставного фонда;
- общий и средний стаж аудиторов;
- сведения о прочих сертифицированных специалистах;
- договорные отношения с крупными предприятиями;
- страховая защищенность: номер и дата страхового полиса, сумма страхового покрытия;
- стоимость работ по проведению аудиторской проверки (по каждому виду отдельно, НСБУ и МСФО).

Предложения отправить до 30 мая 2020 года по адресу г. Ташкент, 100084, улица Амира Темура, 109 или по факсу 1471100, либо по электронной почте: info@alskom.uz

16 | БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Avast

антивирусини компютердан буткул ўчиришнинг энг ишончли йўли

Windows фойдаланувчилари керакисиз дастурларни "Панель управления" орқали ўчириб ташлашга одатланишган. Лекин бунда айрим дастурлар охиригача ўчиб кетмайди, уларнинг қолдиқлари эса кейинчалик халақит бериши мумкин.

литасини кўчириб олгач, уни маъмур номидан ишга туширинг (Запуск от имени администратора). Дастур сиздан компютерни хавфсиз тартибга ўтказишни сўраганида, розилик беринг: "Да" тугмачасини босинг.

Компютерингиз ўчиб, хавфсиз тартибда қайта ёнганидан сўнг Avast Clear автоматик тарзда ишга тушади. Сиз эса унда Avast файллари жойлашган жилд (папка) ҳамда антивирусининг версияси тўғрисида кўрсатилганлигига ишонч ҳосил қилинг. Кейин эса "Удалить" тугмачасини босасиз.

Avast Clear утилитаси антивирусни тўлиқ ўчириб бўлгач, "Перезагрузить компьютер" тугмачасини босасиз ва у ўчиби, Windows одатий тартибда ёнади.

Шундаям компютерингизда Avast браузерни ҳамда антивирус ёрликларини қолиши мумкин, уларни бошқарув панели орқали ўчириш осон, асосийси – Avast браузеридан буткул қутуласиз.

Масалан, Avast охиригача ўчириб ташланмаса, бошқа антивирусларнинг ишлашида муаммолар юзага келади. Шу боисдан, мазкур дастурий таъминот қолдиқларидан буткул қутулиш учун махсус – Avast Clear номли бепул утилита ишлаб чиқилган ва уни <https://support.avast.com/ru-ru/article/10> хаволаси орқали юклаб оласиз. Бу илова Avast Free Antivirus, Avast Ultimate, Avast Premier, Avast Internet Security ҳамда Avast Pro Antivirus дастурларини бутунлай ўчириб ташлашга ёрдам беради.

Avast расмий сайтидан Avast Clear ути-

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги маълум қилади

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 22 ноябрдаги 458-сонли қарори билан тасдиқланган Телекоммуникациялар соҳасидаги фаолиятини лицензиялаш тўғрисидаги низомнинг 49-бандига мувофиқ "IMAGE TV" масъулияти чекланган жамиятига (Тошкент шаҳри) теледастурлар тарқатиш тармоқларини лойиҳалаш ва қуриш бўйича фаолиятига 2018 йил 26 мартда берилган АА серия 0006409 рақами лицензия амал қилиши унинг 2020 йил 13 майдаги 24-сонли ариза-сига асосан 2020 йил 26 майдан тугатилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 22 ноябрдаги 458-

сонли қарори билан тасдиқланган Телекоммуникациялар соҳасидаги фаолиятини лицензиялаш тўғрисидаги низомнинг 23 ва 52-бандларига мувофиқ; "UZGPS" масъулияти чекланган жамиятига (Тошкент шаҳри) 2019 йил 26 ноябрда маълумотлар узатиш тармоқларидан фойдаланиш ва хизматларини кўрсатиш бўйича фаолиятига; "CRISTAL CREATIVE GROUP" масъулияти чекланган жамиятига (Тошкент шаҳри) 2019 йил 26 ноябрда маълумотлар узатиш тармоқларидан фойдаланиш ва хизматларини кўрсатиш бўйича фаолиятига; "O`Z`B`E`K`I`S`T`O`N`R`E`S`P`U`B`L`I`K`A`S`I`Y`A` I`N`K`A`S`S`A`T`S`I`Y`A` X`I`Z`M`A`T`I"

ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАСИГА (Тошкент шаҳри) 2019 йил 31 октябрда кўча радиотелефон алоқа тармоқларини лойиҳалаш ва қуриш бўйича фаолиятига; "ALRUT-BUILD" масъулияти чекланган жамиятига (Қашқадарё вилояти) 2019 йил 23 декабрда маҳаллий телекоммуникация тармоқларини қуриш бўйича фаолиятига; "TVSTORM COMPANY" масъулияти чекланган жамият қўшама корхонасига (Тошкент шаҳри) 2019 йил 11 декабрда теледастурларни тарқатиш тармоқлари хизматларини кўрсатиш бўйича фаолиятига берилган лицензиялар бекор қилинди.

МАСЛАХАТ

Алоҳида меҳр ва эътибор зарур

Баҳор гуллар "ҳаётга қайтадиган" фасл. Айнан мана шу фаслда меҳр-эътибор кўрган гуллар йил бўйи кўзингизни қувнатади. Қишу ёз хонадонимизга кўрк бағишлаб турадиган гулларни қандай парваришлашни ҳаммамиз билвермас керак. Баъзида хонадониди гул ўстирувчи ҳаваскорлардан: "Ҳамма гулим яхши ўсипти-ю мана буниси ҳеч жонланмаяпти", деган гапни эшитиб қоламиз. Аслида гуллар ҳам шароитга мослашадиган бўлади.

Сабур (алоэ), амариллис, аспарагус, бегония, гулсумбул, глоксиния, кактуслар, уй лимони, атиргуллар, цикламен, фуксия — уй ўсимликлари ҳисобланади. Мутахассислар уй ўсимликларини кўпайтириш учун уларнинг асл ватанини яхши билиш керак, дейдилар.

Хонанинг ёруғлик даражаси, деразалари қайси томонга қараганлиги, уйдаги ҳарорат ва бошқа шароитлар ҳисобга олиниб, ёруғсевар, соябардош, иссиқсевар ёки салқинсевар ўсимликлар танланиши керак. Шакли, кўриниши чиройли ўсимликларни манзарали керамика, ёғоч ёки шишадан ясалган махсус идишга жойлаштириб дераза тоқчаларига қўйиш даркор. Баъзи гуллар деразанинг шарқ томонида яхши ўсса баъзилари шимол, жануб, ғарб томонида барқ уради. Янги гул навини ўстираётганингизда қуёш тушиб турса-да яхши жонланмаса, бошқа жойга кўчириш зарур. Агар ўша жойда яхши кўкарса, демак, унга қуёш унча ёқмаётган бўлади. Энг муҳими, гулларни меҳр билан парваришлаш зарур.

Ампел ўсимликлари ёруғлик яхши тушадиган деворларга ёки дераза олдида ўрнатилган жавонларга жойлаштирилса, чиройли туради.

Уй гулчилигида компостли, чиринди баргли, торфли, соз тупроқли ва чимли тупроқ ара-лашмаси ишлатилади.

Уй гулларини хона ҳароратидаги сув билан суғориб туриш лозим. Ўсимликлар ёзда кечку-

рун тўйдириб, қишда эрталаб меъёрида суғорилади. Кўкламда ўсимликлар бўйига ўсаётганда кўпроқ сув бериб турилади. Тувақдаги тупроқ ҳўл бўлгунча ва сув тагликка оқиб тушганча суғориш керак. Заранг тупроқли гултувак таглилигидаги сув тезда, бўш тупроқли гултувак таглилигидаги сув эса 1 соатдан кейин тўкиб ташланади. Намсевар ўсимликлар экилган гултуваклар липоқчасида ҳамиша сув бўлиши шарт. Тувақдаги тупроқ жуда қотиб кетса, қуйилган сув тупроқни ҳўлламай туриб тагликка ўтиб кетиши мумкин. Ўсимликларни суғоришдан ташқари уларга сув пурақигидан сув пураккаб туриш лозим. Қалин туқлар билан қопланган барглр, яъни бегония, глоксиния каби гулларнинг барглари ювилмасдан юшмоқ чўткача билан ҳафтада бир марта чанги артилади.

Уй гуллари учун энг яхши идишлар сопол идишлар. Уларнинг деворлари ғоваксмон бўлиб, ўсимлик илдизларига ҳаво яхши ўтади.

Ёш ўсимликлар янги шароитга тез мослашади. Шунинг учун уларни деразага яқин жойга қўйиш, иссиқ кунларда қуёш нурини дарзадан асраш зарур. Ёзда гулларни очиқ ҳавога секин-аста кўчиртириш лозим. Бунинг учун дастлаб деразани очиб қўйиш, шамол теғмайдиغان сояроқ жойга, кейинчалик эса уларни доимий тураржойга қўйиш керак.

Барно СУЛТОНОВА тайёрлади

Xabar
МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА КОММУНИКАЦИЯЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ
Бош муҳаррир
Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ:
Шухрат СОДИҚОВ (Ҳайбат райси), Назиржон ҲАСАНОВ,
Коммуна ИРИСБЕКОВА, Тўлқин ТЕШАБОВ,
Лутфилло ТУРСУНОВ (Бош муҳаррир ўринбосари),
Усмоновжон Йўлдошев (масъул котиб).
Тахририятга келган кўлэзма ва суратлар эгаларига қайтарилмайди.
Муаллифларнинг фикрлари тахририят фикридан фарқланиши мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда "Xabar"дан олинганлиги кўрсатилиши шарт.
Газетани тайёрлашда интернет материалларидан ҳам фойдаланилади.
Баҳоси келишилган нархда.

МАНЗИЛИМИЗ:
100000, Тошкент шаҳри,
Амир Темури 1-тор кўчаси, 2-уй
(муъжал: Олой бозори).
Телефонлар: 71-234-18-59, 71-234-18-31,
факс: 71-234-17-91. E-mail: info@xabar.uz
Обуна индекси — 228.
Газета тахририят компютер базасида терилди ва саҳифаланди.
Дизайнер: Аслиддин БҮРИЕВ.
Навбатчи: Аслиддин БҮРИЕВ.

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0016 рақами билан 2013 йил 23 июлда рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг жума кунини чиқади
"Шарқ" наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри,
"Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

G-557 сонли буюртма.
Оффсет усулида босилди.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 4 босма табак.
Адади: 4313 нусха.

ISSN 2010-6424
Босишга топширилди — 23.00.
Босишга топширилиши вақти — 24.00.

Вилоят муҳбирлари:	Андижонда 226-47-80	Бўхорода (99)854-7305	Жиззахда (94) 199-95-64	Наманганда (91) 353-71-25	Навоийда 225-91-10	Нукусла 554-35-45	Самарқандда (91)557-84-44	Термизда (91)235-88-68	Тошкентда 234-18-59	Урганчда (97) 211-65-05	Фарғонада 244-18-05	Қаршида (93)931-08-99
--------------------	---------------------	-----------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------	-------------------	---------------------------	------------------------	---------------------	-------------------------	---------------------	-----------------------